

GŁOS NARODU

Nr. 279. — ROK XLII.

SOBOTA

12 PAZDZIERNIKA 1935.

 REDAKCJA, ADMINISTRACJA I DRUKARNIA, KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA 11
 KONTO P. K. O. WARSZAWA NR. 140.055. — KONTO P. K. O. KRAKÓW NR. 401.099.

Przedpłata wynosi:

Miesięcznie

W Krakowie

z naliczeniem bez odroczenia

5 zł.

4-50 zł.

Na całym obszarze państwa polsk.

z przesyłką pocztową

5 zł.

Zagranicą

8 zł.

 Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń
 ale zwraca i nie honoruje, listów
 nieopłaconych nie przyjmuje.

Za każdą zmianę adresu dołata 50 gr.

 Redakcja przyjmuje strony
 od godziny 11. do 13.

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-80. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-08.

Zmienność fortuny.

Losy wojny są zawsze zmienne. Doświadczony wojownik nigdy nie wierzy sukcesowi. Marszałek Foch po którymś ze swoich zwycięstw powiedział, że — „sukces (na wojnie) jest wrogiem zwycięstwa...“ Paradoxs! Ale, jak każdy paradoks, wyraża część prawdy... Sukces, zwłaszcza odniesiony łatwo, każe lekceważyć przeciwnika, a przeceniać własne siły. Oszalała i „dezarmuje“ (jak mówiono w Polsce 18 w.). Przygotowuje Kapuę dla bitnego żołnierza.

OPÓR ABISYŃCZYKÓW. — Bardzo łatwo przyszło Włochom zdobycie Adui... W dniu 6. X. oficjalny komunikat wojenny włoski ogłosił ten wypadek triumfalnie jako wielki sukces i jako „zmycie plamy“, którą się honor włoski splamił r. 1896. T. Madelin, członek „Akademii Francuskiej“, przypominał w „Echo de Paris“ ex re tego zwycięstwa klęskę wojsk włoskich przed laty 40. Przypisał ją demoralizacji armii i jej wodzów ówczesnych. „Ani serc dzielnych, ani rąk czystych“ wówczas nie było — powiada pisarz francuski, cytując Racine'a... „Zmycie plamy“ w r. 1935 umożliwiło „odrodzenie“ Włoch przez faszyzm. Entuzjazm, który ogarnął w dniu 7. X. stolicę Włoch, miał też charakter manifestacji i na cześć armii i na cześć faszyzmu.

Entuzjazm włoski podniósł się jeszcze, gdy podano wiadomość, że zdobyto także „świątę miasto“ Abisynczyków, Aksum.

Nagle, w dniu 9-go b. m. — włoski komunikat, że „sytuacja bez zmian“, ale że panuje „piękna pogoda“. W dniu 10-go b. m. włoski sztab generalny wogóle nie wydał komunikatu. Za to angielskie agencje oraz dzienniki donoszą, że Adua i Adigrat znalazły się w rękach Abisynczyków.

Któż wogóle dziś wie, jak się właściwie przedstawia sytuacja na froncie abisyńskim? Kto i co na kim zdobył? — Do kogo należy w tej chwili Adua, do kogo Aksum, a do kogo Adigrat?

Jedno jest pewne. Mianowicie, że wojska włoskie spotkały się z nieoczekiwanym oporem Abisynji, i że zawojowanie tego kraju nie będzie łatwe, o ile wogóle jest możliwe.

ANGLJA ZDECYDOWANA. — Także i genewski front przedstawia się dla Włoch nieomyślnie. „Agresję“ w stosunku do Abisynji uznało także Zgromadzenie Ligi Narodów. Tylko Węgry i Austria miały odwagę oświadczyć, że zachowanie się Włoch nie oznacza naruszenia paktu L. N. Szwajcaria, przestrzegająca pilnie swojej tradycyjnej „neutralności“, wstrzymała się od zajęcia stanowiska. Wprawdzie — jak poprzednio zauważyliśmy — droga sankcyj nie jest drogą gładką, ale stwierdzenie tego faktu stanowi słabą pociechę dla Włoch. Rzym dobrze wie teraz — o czym p. Grandi powinien był Mussoliniego poinformować przynajmniej przed miesiącem — że Anglja jest zdecydowana na użycie wszelkich środków, na które jej pakt Ligi Narodów pozwala, by nie dopuścić do realizacji planów Mussoliniego... Mowa p. Edena wygłoszona w Genewie nie zostawia żadnych pod tym względem złudzeń.

Przewrót w Grecji.

Przez małą chwilę odwróciły się wczoraj głosy od Genewy, czy Adui, a zwróciły się na Ateny. Zwróciły się tam zresztą bez większego zdziwienia.

Od lat kilkunastu trawi Grecję gorączka polityczna. Z puszą wypróbowywały wszystkie formy ustrojowe: monarchję do r. 1924, demokrację parlamentarną do r. 1926, — i dyktaturę generałską w ostatnich latach. Dla urozmaitenia zaś robiła w każdym z tych okresów próby przewrotu: za monarchji wracano do demokracji, za demokracji zaś usiłowano wprowadzić dyktaturę. Zresztą trzeba powiedzieć, że w kilkunasto-

letnim skrócie powtórzono całą niemal kilkuwiekową historję starożytnej Grecji z jej instytucjami: tyranów, ostracyzmu i t. p.

Przed 100 przeszło laty odzyskała Grecja wolność dzięki dzielności rewolucjonistów i potrosze sytuacji międzynarodowej. Przez 100 lat jednak nie mogła, czy nie umiała Grecja zorganizować państwa. Rokosze i bunt, fatalna gospodarka i rozpólitkowanie armii — uczyniły z Grecji państwo „wszelkich możliwości“.

Przewrót, którego dokonał ostatnio korpus oficerski, ma na celu — usprawnienie funkcji państwa, a przede wszystkim stworzenia ośrodka autorytetu, którego dotąd Grecji brakowało. Trzeba jej życzyć, by się te nadzieje spełniły. Trzeba jej życzyć, by król, który w niedługim czasie zasiądzie na tronie, odpowiedział oczekiwaniom.

Nie sposób jednak opędzić się pewnej wątpliwości... Venizelos podnosząc niedawno sztandar buntu przeciw rządowi ateńskiemu oświadczył, że czyni to, aby przeskodzić powrotowi niemieckiej dynastji na tron. Venizelos padł, bo nie miał sił potrzebnych do odniesienia zwycięstwa. Ale jego głos nie zamarł w Europie bez echa. Wobec sprawy abisyńskiej ustępują na dalszy plan takie wydarzenia, jak przewrót w Grecji. A jednak kto wie, czy ten wypadek nie powinien wzbudzić większego zainteresowania? Kto wie, czy nie zawiera w sobie pewnych niebezpieczeństw dla międzynarodowego pokoju.

W. Z.

Kupuj tylko w Drogerji Im. św. Teresy

STEFANA HYŁY
 Kraków, ul. Wiślna 6.

która urządziła

TANI TYDZIEŃ

wód kolońskich i perfum

oryginalnych i na wagę, krajowych i zagranicznych

Mydła drożdżowe, czyste zapasy

drogerja Hyły sprzedaje po

wzrostu cenach, jak długo zapas

starczy.

Kto będzie królem Grecji?

Londyn, (PAT). Reuter donosi, że b. król Jerzy nie otrzymał dotąd od gen. Kondylisa żadnego bezpośredniego wezwania.

Ateny 11. 10. (PAT). Nowy rząd grecki przywrócił dziś członkom dawnej dynastji greckiej prawa obywatelstwa Grecji.

Dziś o godzinie 11 z rana rada ministrów pod przewodnictwem regenta gen. Kondylisa postanowiła ogłosić dwie odezwy: Jedną do całego narodu greckiego, a drugą do ludności wyspy Kreta. W obu odezwach rząd odwołuje się do uczuć patriotycznych ludności, wyrażając przekonanie, że uchwała zgromadzenia narodowego o zniesieniu republiki będzie przyjęta z zadowoleniem.

Po posiedzeniu regent gen. Kondylis z min. Teotokisem udali się do b. prezydenta Zaimisa i złożyli mu podziękowanie za oddane Grecji usługi.

PIERWSZE WALKI W AFRYCE NA FILMIE.

Warszawa, 11. 10. (Telef.). Z początkiem przyszłego tygodnia mają nadejść drogą lotniczą pierwsze oryginalne zdjęcia z wojny włosko-abisyńskiej, poczynione przez Foxxa i wysłane samolotem przez Dżibuti i Chartum do Europy. Zdjęcia przedstawiają walki pod Aduą i Aksum.

A. PIASECKI S. A.
 KRAKÓW

 bije każdy rekord, nie szumną
 reklamą — lecz jakością czekolady
 karmelków i innych słodczy.

Ofensywa włoska na południu Abisynji.

Paryż, (PAT). „Paris Soir“ donosi z Addis Abeby, że w Ogadenie Włosi rozpoczęli atak na szerokim froncie. Samoloty zarzuciły Abisynczyków bombami, poczem ruszyła naprzód piechota. W Addis Abebie panuje przekonanie, że Włosi usiłują przerwać front abisyński w Ogadenie.

Także na froncie północnym rozgorzały zacięte walki.

Londyn, (PAT). Wiadomości z pola walki opiewają, że na froncie północnym rozgorzała znów zacięta walka. Ze strony Włochów czynione są

przygotowania do nowej ofensywy, która ma być podjęta w najbliższym czasie z bazy, za jaką służy obecnie Adua. Ofensywa ta ma być skierowana ku środkowej Abisynji, wzdłuż doliny rzeki Takaze, mając za pierwszy cel opanowanie miejscowości Makale, a za dalszy — dojsie do Magdala. Przygotowując tę operację, gen. Santini, którego baza znajduje się w Adigrat, zajął położoną na południe od Adigratu, miejscowość Edega Hamus, planując zajęcie Makale przez

oskrzydlenie wojsk abisyńskich, skoncentrowanych dookoła Makale. Najwidoczniej w związku z oczekiwaniem tej ofensywy włoskiej

WOJSKA ABISYŃSKIE PRZYSTĄPIŁY DZISIAJ DO KONTRATAKU,

chcąc przeszkodzić przygotowaniom do tej ofensywy. Na południe od Adui wojska Ras Sejuma i Ras Kassa rozpoczęły dziś nad ranem gwałtowny atak. Te posunięcia wojsk abisyńskich opóźniają również zajęcie przez Włochów miejscowości Aksum. Włosi liczyć się

muszą również z siłami abisyńskimi na swoim lewym skrzydle w rejonie Walkait, aby nie ulec oskrzydleniu przez wojska abisyńskie, które w tej okolicy usiłują przejść przez rzekę graniczną Setit i

wejść do Erytrei na tyły Włochów.

Włosi, podejmując ofensywę w kierunku Makale i doliny Takaze, muszą unieszkodliwić zarówno siły abisyńskie, walczące przeciwko nim na południe od Adui, jak również oddziały, które w okolicy Walkait pragną wdrzeć się do Erytrei.

Jeżeli chodzi o front południowy w prowincji Ogaden, to wojska włoskie posuwają się z wolna

PRZEZ PALĄCE PIASKI PUSTYNI,

mając za cel dalszy miejscowość Harrar. Narazie jednak jest to więcej walka o wodę, aniżeli o ziemię. Posuwanie odbywa się pod naczelnem dowództwem gen. Graziani, głównie przy użyciu wojsk zmotoryzowanych. Wojska abisyńskie bronią każdego źródła wody, o które staczane są homeryckie boje. Walka toczy się obecnie około miejscowości Gorahi.

Z frontu zachodniego, z okolicy Musasa AN brak na razie informacji.

—000—

W Adui zginęło 2.500 Włochów.

Londyn, (PAT). Reuter donosi z Addis Abeby: Ras Sejum, jak mówią tu, przeprowadził wczoraj o godz. 20-tej kontratak pod Aduą, wojska abisyńskie otoczyły miasto i zmasakrowały obrońców miasta w liczbie około 2.500, zdobywając tysiące karabinów i karabinów maszynowych, a także znaczną ilość dział i sprzętu wojennego. Atakujący ponieśli także ciężkie straty. Kontratak włoski jest spóźniony.

—000—

NOCNY KONTRATAK ABISYŃCZYKÓW.

Londyn (PAT). Reuter donosi z Addis Abeby: Wczorajszy kontratak abisyński był dla garnizonu włoskiego w Adui zupełną niespodzianką. Znaczący kontyngent Abisynczyków dotarł pod osłoną ciemności do pozycji włoskich. Wywiązała się zacięta walka na bagnety, na śmierć i życie. Abisynczycy mieli pewną przewagę liczebną, a pod wpływem wspomnień o zwycięstwie pod Aduą w 1896 r. Spodziewają się tu kontrataku włoskiego, chociaż po zaciętej walce całonocnej obie strony potrzebują wypoczynku.

Marsz. Badoglio wyjechał do Afryki.

Rzym, (PAT). Szef sztabu generalnego marszałek Pietro Badoglio i wiceminister do spraw kolonii Lessona odpłyneli dziś na okręcie „Cian camano“ do Afryki wschodniej.

Paryż, (PAT). Havas donosi z Rzymu: Wyjazd do Afryki wschodniej szefa sztabu generalnego marszałka Badoglio uważany tu jest za dowód, że rząd włoski przywiązuje coraz większą wagę do operacji w Afryce i że uważa za nieprawdopodobną możliwość zatargu zbrojnego w Europie.

Na ziemiach Rzeczyposp.

Senat przed Sejmem.

Marszałkowie Sejmu i Senatu zajęli się obecnie składaniem wizyt dygnitarzom państwowym i przyjmowaniem ich rewizyt. W ogłoszonych o tych wizytach komunikatach uderza wymienienie na pierwszym miejscu Senatu, a na drugim Sejmu. Jest to porządek zgodny z nową Konstytucją, która wyraźnie przyznaje Senatowi pierwszeństwo przed Sejmem. Wyraża się ono m. in. w tem, że zastępca Prezydenta Rzeczypospolitej jest obecnie marszałek Senatu, a nie — jak dawniej — Sejmu.

Konkurs na pracę naukową.

Instytut Społeczny w Warszawie ogłosił konkurs na pracę p. t. „Józef Piłsudski jako Mąż Stanu”. Praca ma obejmować minimum 20 arkuszy druku i musi być nadesłana do 31 grudnia 1936 do Instytutu. Ogłoszenie przeznaczenia sądu konkursowego nastąpi w dniu 11 listopada 1937 r. Nagroda wynosi 5.000 złotych. Bliższych szczegółów udziela: Instytut Społeczny, ul. Wawelska, gmach własny, Warszawa.

Wprowadzenie mandatów karnych na kolejach.

Na kolejach wprowadzono doraźne mandaty karne za wszelkiego rodzaju drobne wykroczenia. Cennik kar, ogłoszony obecnie przez ministerstwo komunikacji, obowiązuje w całej Polsce. Po 1 złotym będziemy płacić za przechodzenie, przepędzanie bydła i przejeżdżanie przez tor, spacerowanie po szynach, wchodzenie na peron bez biletu normalnego lub peronówki, wprowadzanie do poczekalni i bufetów psów i rowerów, rzucanie papierków na peronie i śmieci na torze, za wychylanie się z okien wagonu, za amatorską jazdę na stopniach, na dachu lub w budkach hamulcowych, zajmowanie obcego miejsca w wagonie, za zajęcie przez mężczyznę ponad 10 lat (jak pisał ministerstwo) miejsca w przedziale damskim, zapalenie tytoniu w przedziale dla niepalących, płuć na podłogę.

Po 2 złote płaci się za wskakiwanie i wyskakiwanie w biegu z pociągu, otwieranie drzwi wagonu podczas biegu pociągu, za wyrzucanie przedmiotów przez okno wagonu, za wywieśzanie reklam na obszarze kolejowym, za palenie ogni bengalskich w pociągu, za uprawianie handlu w pociągu i za produkcję artystyczno-muzyczne. Poza tem za wchodzenie do wagonu bez biletu podczas postoju pociągu płaci się 5 złotych.

Tragiczny wypadek w koszarach żandarmerji.

W koszarach żandarmerji w Przemyślu znajdował się we wspólnej sali kilku żandarmów, z których jeden zabawił się strzelaniem z foweru do kawek przez okno. W pewnym momencie jeden z czytających gazety zauważył jakąś wygraną w sprawozdaniu z ciążenia premji Pożyczki Inwestycyjnej. Na okrzyk żandarma zbiegli się inni koledzy, a także strzelający do kawek kapral Jobko, który oparł się na flowerze i pochylił się nad gazetą. W pewnej chwili broń wypadła a kula przebiła kapralowi serce. Jobko padł trupem na miejscu.

Pierwszy proces o zniesławienie przez radio.

Do sądu grodzkiego w Warszawie wpłynęła niezwykła skarga o zniesławienie za pośrednictwem fal radiowych. Przyczyną skargi jest pogadanka, jaką wygłosił 10 września r. b. przed mikrofonem Polskiego Radja młody autor, Z. S. Tematem tej pogadanki była uliczna sprzedaż książek w tak zw. koszarach. Prelegent zachwalał sprzedaż uliczną, dowodząc m. in., że wydawcy oszukują często autorów książek, wypłacając im mniejsze honoraria. Treścią tej pogadanki poczuło się dotknięte Polskie Towarzystwo Wydawców Książek oraz pięć poważnych firm wydawniczych w Warszawie. W reakcji na to wpłynęła do sądu oryginalna skarga, która spowoduje sensacyjny i pierwszy bojaż w Polsce proces o zniesławienie przez radio.

ŁAŃCUCH SIĘ URWAŁ.

Tajemniczy „łańcuch szczęścia”, jak nagle powstał, tak też raptem się urwał. Wystarczyła w Warszawie wzmianka w dziennikach o ukaraniu przez starostwo kilku osób grzywną 100 złotych, aby powstrzymać kilkadziesiąt tysięcy osób od odbycia zamierzonego spaceru na pocztę celem wysłania kilkudziesięciu tysięcy znajomych lub nieznanym osobom przekażów jednozłotowych wraz z blankietem tajemniczego „klubu pomyślności”. Szaleństwo łańcuchowe trwało w Warszawie blisko dwa tygodnie.

KATEDRA MISJOLOGJI W SEMINARIUM POZNANSKIM. Z początkiem obecnego roku akademickiego Jego Eminencja Ks. Kardynał Prymas ustanowił w Areybi-skupim Seminarjum Duchownym wykład z dziedziny misjologii. Nową katedrę objął nowomianowany rektor tegoż semina-

DZIEŃ TWOJEGO SZCZĘŚCIA JEST BLISKI!

Zakup bezzwłocznie
los 1-ej klasy Loterii Państwowej
w najstarszej krakowskiej kolekturze

BRACIA SAFIER
Kraków, Rynek Gł. 6

a wkrótce możesz zostać milionerem!

W 34-ej Loterii zostały szanse wygrania
wydatnie powiększone!

Główna wygrana **1,000.000** złotych.

Zamówienia załatwia się odwrotną pocztą. Konto P.K.O. Nr. 414.400.

CIĄGNIENIE

I. klasy

rozpoczyna się już

18 bm.

Jak wykonano morderczy zamach na ś. p. Pierackiego?

W dniu 18 listopada rozpocznie się proces o zamach na ś. p. Bronisława Pierackiego. W sprawie tej interesujące szczegóły podaje „Gazeta Polska”, która opisuje przygotowanie zbrodni, oraz ucieczkę mordercy. Rozkaz zabójstwa wyszedł z „prowidu” (nazelnego dowódcy) OUN, przebywającego zagranicą, którego prezesem był Eug. Kownalec. Rozkaz ten został doreczony w maju 1934 r. 20-letniemu Grzegorzowi Maciejce, praktykantowi cynkograficznemu we Lwowie przez St. Bandere. Maciejko miał zabić ministra Pierackiego wystrzałami z rewolweru lub przy pomocy bomby, którą przygotował student chemji w Krakowie J. Korpyniec. Inwigilację nad min. Pierackim prowadził Mikołaj Lebed, oraz Daria Hnat-

kiwska, maturzystka. Po dokonaniu zabójstwa Maciejko wyjechał do Lublina a następnie do Lwowa, gdzie ukrywał się do końca lipca. Wreszcie w dniu 5 sierpnia Maciejko przekroczył granicę Czechosłowacji w towarzystwie studentki Zaryckiej. Przeprowadził ich przez przełęcz Tatarowską Jarosław Rak. Na terenie Czechosłowacji Rak oddał Maciejkę pod opiekę Jarosława Baranowskiego. Tymczasem Lebed i Hnatkiwska uciekli do Gdańska i ukrywali się u niejakiego Tedy. Lebeda wreszcie aresztowano w Niemczech a Hnatkiwską w Polsce.

Akt oskarżenia wymienia nazwiska 144 świadków i kilku ekspertów.

Chrześcijaństwo w Abisynji.

II. Zawarcie małżeństwa w Abisynji — czytamy w „Oriens” — zawsze poprzedzają zaręczyny, przyczem umowa zaręczynowa jest nierozdzielna. Tak zaręczyny, jak i małżeństwo zawiera się zaocznie, tj. bez obecności samych zainteresowanych. Po za-

rzem kr. dr. Kazimierz Kowalski, dyrektor wydawnictwa „Annales Missiologicae” i ZJAZD LEKARZY WOJSKOWYCH. W styczniu 1936 r. odbędzie się z inicjatywy departamentu służby zdrowia ministerstwa opieki społecznej zjazd lekarzy wojskowych. Na zjeździe tym, zwołanym do Warszawy, omówione zostaną m. in. sprawy eugeniki w referacie wstępnym p. t. „Eugenika a obrona i potęga państwa”.

Krótkie wiadomości.

Na torze kolejowym Milanów — Bezrów został zabity przez pociąg dróznik Fr. Duszak, który wracał do swej budki w stanie pijanym i zasnął na torze.

W Kunowie pow. gostyńskim podczas prac rolnych robotnicy odkopali cmentarzysko przedhistoryczne. Odkopano 7 grobów, przykrytych płytami kamiennymi w których znajdowały się urny z różnymi przedmiotami.

W Sosnowcu na terenie kopalni Renard przychwycono górnika Nuchyma Wolfa Chabę który szerzył agitację komunistyczną wśród robotników. Na rozprawie, która odbyła się w tych dniach w Sosnowcu skazano go na cztery lata więzienia a jego siostrę na trzy lata.

Przy wyborach wójta gminy zbiorowej Błażowej koło Rzeszowa, Izak Beck usiłował przekupić radnych, nakłaniając ich przytem, by oddali głosy na J. Kuligę. Becka aresztowano.

W pobliżu wsi Kąteczko, w powiecie czarnkowskim, znaleziono w krzakach zwłoki kilkuletniej dziewczynki. Okazało się, że jest to 7-letnia Schmidtówna, która zablądziła w lesie i zmarła wskutek panicznego strachu i wyczerpania.

W Zabrze na kopalni „Życzenie Jadwigi” runął wraz z wózką do 85 metr. głębokości szybownik L. Pander. Poniósł śmierć na miejscu.

wystarczy ucałować zewnętrzne mury świątyni.

Praktykowanie religji chrześcijańskiej w Abisynji polega przedewszystkiem na zachowaniu długich i niezwykle surowych postów. Są cztery wielkie posty. W dniu postnym wolno jeść tylko raz na dzień, przytem ryby, jaja, mleko są zakazane. Nie znają dyspensy nawet dla dzieci, starców i ciężko chorych. Chory powinien raczej umrzeć, niż post złamać. Na posty przypada przeszło 200 dni w roku.

Kto zachowuje posty, odmawia psalterz, całuje mury kościoła, otrzymuje rozgrzeszenie i troszczy się o „kojca swej duszy”, ten jest pewny, że pójdzie do nieba. Moralnie obowiązki jakby nie istniały: morderstwo, kradzież, krzywoprzysięstwo, wielożęstwo, konkubinat, rozwody jakby nie były uważane za grzechy. Przy tem wszystkim Abisynjczycy odznaczają się nadzwyczajnym na bożeństwem do Matki Najśw. We wszystkich hymnach nabożeństwach, wspomina się imię Marii: w Jej imieniu żebrać proszą o jałmużnę. Istnieją nawet przysłowia: „którzy nie czczą Marii, skończą nieszczęśliwie”. — „Jeśli chcesz otrzymać łaskę, staraj się o nią przez Marię”. — „Jeżeli chwaliś Marię, będziesz z nią królował w niebie”. Jeśli Abisynjka mimo kilkunastowiekowej rozłąki z Kościołem katolickim, wśród morza islamu zachowała przynajmniej tak zeszpecone chrześcijaństwo, to może zawdzięcza to swej entuzjastycznej czci Królowej niebios.

Z całego świata.

Aresztowanie katolickiego biskupa w Miśni.

Na zlecenie sądu krajowego w Berlinie aresztowano biskupa miśnieńskiego Piotra Legge w Budziszynie na Górnych Łóżykach pod zarzutem udziału w... przestępstwach dewizowych. Jakia popełnione miały zostać w okręgu diecezji miśnieńskiej przez duchownych katolickich. Generalny prokurator sądu krajowego w wyniku dochodzeń wniósł przeciwko biskupowi Leggemu skargę o dwukrotne przekroczenie postanowień dewizowych. Biskupa Legge aresztowano i przewieziono do więzienia karnego Moabit w Berlinie. Aresztowany biskup liczy lat 53. pochodzi z Westfalji i po zawarciu konkordatu między Rzeszą i Watykanem został w roku 1932 zamianowany biskupem Miśni. Tegoż roku odbyła się intronizacja jego w katedrze św. Piotra w Budziszynie stolicy diecezji Łużyckiej.

Orkan nad Niemcami.

W całej Nadrenji szalał orkan. wyrządzając miejscami olbrzymie spustoszenie. Wieża radiostacji kołouiskiej w Langenbergg wysokości 162 mtr. zawałowała się. Nad wybrzeżem morza północnego przeszedł również silny orkan. W Bremie wichry wyrządziły wielkie szkody. W jednym z parków zabity został spadającą galezią jeden człowiek. Orkan zerwał w Rautheim, w pobliżu Brunswiku, z nowobudującego się gmachu, długości około 100 metrów, połowę dachu i rzucił go na sąsiedni budynek. Kilku robotników, pracujących przy budowie zostało ciężko rannych, 6 z nich musiano przewieźć natychmiast do szpitala.

—:000:—

POŻAR SYNAGOGI W SĄDNY DZIEŃ.

W Markulesztach, koło Sorok w Besarabji, spłonęła synagoga. Pożar wybuchł w sam sądny dzień, kiedy świątynia wypełniona była modlącymi się. Wśród obecnych, a zwłaszcza wśród znajdujących się na dworze kobiet, wybuchła ogromna panika. Wszyscy rzucili się do wyjścia, przyczem 5 kobiet odniosło ciężkie rany.

PARYŻ ZALANY WODĄ. Nad Paryżem przeszła szalona ulewa, która wyrządziła olbrzymie szkody. M. in. został uszkodzony kanał ściekowy nad stacją kolei podziemnej St. Lazare. Woda zalała tory, uniemożliwiając kursowanie pociągów. Pomimo wielkiego natłoku publiczności w tych godzinach, na stacji Metra na szczęście nie doszło do żadnych wypadków.

—:000:—

W kilku zdaniach.

Balon radio-sonda, który wypuszczono z instytutu aerologicznego w Leningradzie, osiągnął wysokość 29.600 metrów. Temperatura na tej wysokości wynosiła 47 stopni poniżej zera. Dzień 24 września był od 81 lat najcieplejszy w Ameryce. Był to pierwszy dzień jesieni. Około godziny 3 po południu było 89 stopni ciepła.

W północnej Besarabji i na Bukowinie wybuchła gwałtowna epidemia szkarlatyny. Do objętych nią okolic władze wysłały specjalne kolumny sanitarne oraz lekarzy.

W pobliżu Naon, w prowincji Buenos-Aires, nastąpiło na przejeździe kolejowym zderzenie autobusu z pociągiem. Autobus był wyczyniony przez pociąg na przestrzeni 500 m. — Wszyscy pasażerowie autobusu w liczbie 10, zginęli.

Z teatru im. Słowackiego.

„Stare wino szumi“ — komedia S. Hicks'a i A. Dukesa'a.

(Gościnny występ K. Junoszy-Stepowskiego).

Jeszcze za dyrekcji p. Z. Nowakowskiego wystawił teatr krakowski farsę wiedeńskiego autora. Engla, p. t. „Wiecznie młody“. Przerobiła ją później angielska spółka Seymour'a Hicks'a i Ashley'a Dukesa'a, nadając jej koloryt francusko-angielski — i tę oto przeróbkę p. t. „Stare wino szumi“ powtarza dziś w Warszawie nasz teatr w pełnym sezonie. Fakt ten usprawiedliwiają poniekąd gościnne występy p. Junoszy-Stepowskiego — ale czyżby znakomity gość warszawski nie znalazł w swoim przebogatym repertuarze innej, równie wesołej, a przecież poważnej sztuki z reprezentacyjną dla niego rolą? „Azais“ wystarczył, aby dać satysfakcję kaprysowi wielkiego artysty...

To „Stare wino“ pochodzenia austriackiego, a złożone w francuskiej piwnicy — to tylko pretekst dla galerii matuzalemych okazów — to paradoks metrykalny członków rodziny Popinotów. To też połowę pierwszego aktu zajęła angielska spółka na wywód genealogiczny, aby widownia mogła się zorientować kto z kim i jak jest spokrewniony. Słowem: sztuka zaczęła się nudnie. Nie ożywiły jej później wypadki — to jest zabieganie rodziny około wzięcia w kuratelę sześćdziesięcioczworoletniego pana Popinot, który podobno w Rzymie ma przyjaciółkę i traci dla niej majątek. Z biegiem akcji pokazuje się (co łatwo przewidzieć od początku), że to nie jest przyjaciółka, ale żona pana Popinot i że ten wieczny młodzieniec po sześćdziesiątce ma nawet trzechmiesięcznego synka. Wobec tego kuratela nad nim odpada. Są w tej farsie jeszcze drugorzędne wypadki i te może wprowadzają na scenę najwięcej humoru i ożywienia — a są to sytuacje wynikłe ze stopnia pokrewieństwa, komikane typki podstarzałych synów pana Popinot i zabawne powiedzonka...

Pana Popinot grał pan K. Junosza-Stepowski. Znakomity artysta dopiero w II i III akcie zainteresował widownię kunsztem gry swojej, która niekiedy rzeczywiście działała jak szumnie, ożywcze wino w sennie atmosferze austriacko-angielskiej farsy. Poza p. Junosza-Stepowskim przyniosła czwartkowa premiera dwie świetne kreacje: pani Ady Kosmowskiej w roli pra-prababci Popinot i pani Emilii Jaworskiej jako Bianki Popinot. Pani Kosmowska miała szlachetny gest i głos i dostojność w postawie, a pani E. Jaworska siłę i temperament budzącą się do życia Paryżanki. Scena dyskursu babci z wnuczką w III akcie miała życie — przekonała o zawsze twórczych wartościach znakomitej artystki wczorajszego pokolenia (p. A. Kosmowska) i o bujnym, pełnym witalnych pierwiastków talencie pani E. Jaworskiej, która należy do najmłodszego pokolenia artystek.

Panią Alicję Matusiakówną pamiętamy z gościnny teatru lwowskiego. Rola Niny Popinot w „Starem winie“ nie leży w rodzaju talentu pani Matusiakówny. — Pani I. Starkówna wyglądała ładnie jako Zuzanna Popinot. Benefytem i Henrykiem byli pp. Kulakowski i Macherski, a resztę ról grali pp.: Wernicz, Kondrat, Woźniak, Szubert, Kosmyra, Senowski i Syroczeński.

Na afiszu teatralnym pominięto dwie panie,

Różne typy wojsk abisyńskich.

Wojsko abisyńskie odznaczające się bitnością i odwagą, jest jednak dalekie od jednolitości, która cechuje armje europejskie. Są oddziały umundurowane i po wojskowemu szkolone, przeważają jednak masy w zwykłych szatach, z prymitywnym uzbrojeniem, a jedyną

wspólną cechą zewnętrzną całej armji negusa jest chyba tylko to, że chodzi on boso. Na ilustracji widzimy oprócz oddziałów regularnych armji także i gromady ochotników, spieszące na front bez czapek i bez butów, w białych, charakterystycznych szatach.

Moda.

Zwiastuny zimy — futra.

Zasadnicze elementy futrzanej mody mało się zmieniły. Klasyczny długi płaszcz z futra, stanowiący do niedawna niejako podstawę zimowej garderoby pani, uznany został jako niemodny. Płaszcz z kapturkiem — to pasja nowej mody. Kapturek taki nie jest czczym upiększeniem jedynie, służy on również jako nakrycie głowy. W razie zimy narzuca się go na głowę, co stanowi nową estetyczną i zarazem praktyczną. Chroni przed wiatrem, zimnem i jednocześnie jest twarzowy. Kapiszon taki stanowić będzie poważną konkurencję dla kapeluszy. Każda pani wie, jak trudno jest dobrać odpowiedni kapelusz do zimowego płaszcza, który ma kołnierz podniesiony do góry. Kapelusz taki nie powinien mieć runda z tyłu, nie powinien być wogóle duży, a przecież co drugiej pani w małym kapeluszu jest nie do twarzy. Oprócz płaszczyka z kapiszonym,

moda w pogoni za staroświeczyzną, lansować będzie peleryny, taksamo zaopatrzone w kapturki. Osoby mniej wrażliwe na hasło: „ostatni krzyk mody“, nosić będą zwykłe sportowe płaszczyki z karakułów, żrebaków i łapek.

Strojne płaszcze popołudniowe i wieczorowe są przeważnie aksamitne i niekiedy czarne. Płaszcz taki może być również w kolorze ciemno-zielonym lub granatowym. Rękawy dość szerokie ściągnięte przy ręce kilkoma pasami futra, kołnierz suty, fantazyjny, często wiazany na kokardę.

Należy mieć na względzie, że do kapeluszy nosi się krótkie odstające woalki. Berety, bez których nie obejdzie się w tym roku żadna pani, zrobione są z najrozmaitszych materiałów i mają najfantastyczniejsze kształty.

Zwyczaj noszenia ciemnej bluzki do jasnego kostiumu, utarł się już i nie dziwi nikogo. Ozdobne bluzki z białego crepe-satin, lamy, tafty lub koronki w połączeniu z powłóczystą spódnicą z czarnego jedwabiu nadaje się nawet na dancing, nie mówiąc o herbatkach proszonych i prywatnych wieczorkach. Takie bluzki muszą mieć bardzo efektowne, szerokie rękawy, spięte u nasady dłoni. Bluzeczki wieczorowe mogą być nie tylko białe, bladoróżowe, kremowe, złocisty kolor w równym stopniu nadaje się do tego.

Céline.

Celem uregulowania nakładu prosimy o jak najszybsze uregulowanie prenumerat

Radio.

PIĘĆ MINUT W RADJO DLA OBRONY PRZECIWGAZOWEJ. Począwszy od października Polskie Radio przeznacza stale w czwartki 5-minutową pogadankę o godz. 20.55 dla spraw obrony przeciwgazowej. — Pogadanki, które wygłaszać będą wybitni specjaliści, znająco najszersze warstwy słuchaczy radja z zasadniczymi sposobami obrony przed atakiem lotniczym. Zwłaszcza dla wsi i małych miast, gdzie trudniej organizować specjalne kursy obrony przeciwgazowej, czwartkowe pogadanki Polskiego Radja będą miały bardzo ważne znaczenie. Pogadanki te wygłaszane będą zawsze po dzienniku wieczornym.

„JESIENIA“... Koncert radiowy. Miłą w nastroju, choć owiana nutą melancholji i systemu audycję daje rozgłośnia warszawska w sobotę dn. 12. października o godz. 22.00. „Jesienia...“ — oto tytuł audycji a więc wspomnienia, ostatnie kwiaty, pożegnanie, szelest opadających liści — będą motywami, znajdującymi swoje odbicie w melodji, które stworzyć mają jesienny nastrój.

WESOŁA AUDYCJA DLA DZIECI. „Godzina idzie na spacer“ będzie to wesoła audycja dla dzieci według pomysłu trzyletniego chłopczyka, piora J. Tota z piosenkami. Godzina idzie na spacer, zamiast nówek ma wskazówki i wie, że z sobą ludzką pracę, ludzkie rozrywki, radości dzieci i ich smutki. W audycji tej, która odbędzie się dnia 12. X. (sobota) o godz. 18.00 udział biorą Szczepko i Tońko, Hipek oraz Godzina, Minuta, Sekunda, Ułamek sekundy, Wskazówka wielka mała i inni.

—o—o—o—o—

Programy stacji radiowych.

Niedziela, 13-go października.

Kraków (293.5). Godzina 9.00 Transm. z Warszawy; 10.00 Ave Maria (płyty); 10.30 Transm. nabożeństwa; 12.03 Przegląd teatralny; 14.20 Koncert życzeń z płyt; 15.10 Chór Dana (płyty); 19.25 Lokalne wiadom. sport.; 19.30 St. Witas (płyty); 21.00—21.45 Transm. ze Lwowa i Warszawy; 22.00 Transm. z Berlina; 20.05—23.30 Poetyczny instrument — harfa (płyty).

Lwów (377.4). Godzina 10.00 Transm. nabożeństwa; 14.20 Muzyka salonowa (płyty); 15.00 Skrzynka rolnicza; 15.15 Utwory na cytrę (płyty); 19.30 „Jaś i Małgosia“ (płyty); 21.00 „Na wesołej lwowskiej fali“; 23.05—23.30 Przeboje z płyt.

Warszawa (1339.3). Godzina 9.00 Sygnał czasu i „Nie opuszczaj nas“; 9.03 „Gazetka rolnicza“; 9.15 Muzyka (płyty); 9.40 Dziennik poranny; 10.00 do 11.57 Transm. nabożeństwa z Łodzi; 11.57 Sygnał czasu; 12.15—14.00 Poranek muzyczny; 13.00 Fragment słuchowiskowy; 14.20 Muzyka salonowa (płyty); 15.00 „Godzina rolnika“; 16.15 „Polska fanfara“; 16.45 „Cała Polska śpiewa“; 17.00 Muzyka taneczna; 17.40 „Migawki regionalne“; 18.30 Słuchowisko „Ocalenie“; 19.30 Muzyka (płyty); 19.45 „Co czytać?“, 20.00 Koncert Ork. P. R.; 21.00 „Na wesołej lwowskiej fali“; 22.00 Muzyka taneczna 23.03.30 Muzyka lekka (płyty).

Katowice (895.8). Godzina Transm. nabożeństwa; 12.03 „Co słychać na Śląsku“; 14.20 Bodo, Chór Bryana i orkiestr; 15.10 „Piosenki żołnierskie“ (płyty); 15.22 „O organizacji zbytu mleka“; 15.55 Pieśni; 19.25 „Bery i bojki śląskie“; 23.03—23.30 St. Witas i Chór Dana (płyty).

Humor.

Przekonanie. — Dlaczego siedziałeś? — Z racji przekonania. — Jakto? — Byłem przekonany, że w pobliżu nie ma policjanta?

W. HERHOLD.

„Bieda-szyby“ i lepianki bezdomnych.

Sytuacja gospodarcza w Polsce wykazuje, że z każdym dniem jest coraz gorzej, zaś w okręgach uprzemysłowionych gorzej niż złe. Setki bezrobotnych nie mają już nawet na opłacanie ciemnej sutereny i poddasza. Mimo moratorium mieszkaniowych wstrzymujących eksmisję bezrobotnych z mieszkań, coraz więcej bezdomnych szuka schronienia za miastami w norach, jaskiniach i lepiankach. Powstają całe kolumny takich nędzarzy, których żywot przypomina przedhistoryczne czasy. Jest ich wiele na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim; mieszkają w dołach powstałych z wybrania przez kopalnię piasku. Udają się do pierwszej z brzegu takiej lepianki pod Mysłowicami. Mieszka w niej bezrobotny Filipowski Marjan, zredukowany z pracy na kolei przed 6 laty. Przed wejściem do tej norcy bawi się dwoje małych dzieci; we wnętrzu znajduje prycze trochę słomy, łachmany i niezliczona ilość połamanych mebli i gratów, wśród których krząta się żona Filipowskiego. Maż zwala kamienie obok tej norcy.

Pytam, na co te kamienie?

— Trzeba się budować. Zima takby się nie wytrzymało. Chcę wymurować ściany

zrobić dach i doprowadzić budę do możliwego wyglądu.

— A z czego wy życie? — pytam.

— Radzi się, jak może! Fundusz Pracy dawał zapomogi w zimie, a teraz nie. Pisałem do magistratu podanie o jakąś pomoc, ale już więcej jak miesiąc nie dają odpowiedzi. Trzeba by parę złotych na drzewo, papę itd., żeby się jakoś pobudować (!), bo zima za pasem.

Opowiada następnie, że miał troje dzieci, ale wczasy ostatniej burzy i deszczów jedno z dzieci nagle zmarło.

Nieco dalej mieszka w podobnej lepiance Franciszek Zemła, również przed kilkoma laty zredukowany. Jest on wdowcem i ma troje dzieci. Zajęty jest właśnie robieniem gliny, aby otyłkować ściany swej „mieszkania“. Opowiada, że chodzi na hałdy „bieda-szyby“ i jakoś zarabia na życie. Podobni tym dwóm pierwszym mieszkają tam jeszcze inni bezrobotni z rodzinami. I oni również przystępują do „budowania“ sobie lepianek.

Głównym źródłem tych biedaków są dyminy hałdy-kopalni, na których zbierają odpadki węgla, drzewo, różne żelastwo, szmaty itd., oraz liczne „biedaszyby“. Trzech mężczyzn zajętych jest właśnie kopaniem „biedaszybów“.

Na pytanie odpowiadają mi, że jest to już piąty szyb, jednak nie mogą natrafić na węgiel.

— „Człowiek nacharuje się i wszystko po próżnicy“.

Opodal „fedrują“ węgiel z takiego właśnie biedaszybu, do którego zjechałem na orczyku, przymocowanemu do stalowej linki. Jest tu strasznie duszno. Kilku metrów długości chodnik, znajdujący się na 25-metrowej głębokości pod ziemią, jest tak niski, że nie można się wyprostować. Warunki pracy takiego „arbeitslos-heiera“ są wprost nie do zniesienia. Jeśli przyjmemy, że górnik pracujący pod ziemią na zwykłej kopalni posiada pewne udogodnienia i technicznie jest na niebezpieczeństwo utraty życia, wyobraźmy sobie, na jakie niebezpieczeństwa naraża się robotnik w biedaszybie, który żadnych technicznych urządzeń nie posiada.

Wydział Statystyczny Urzędu Górnictwa ogłosił, że w ostatnim kwartale na Śląsku wypadków śmiertelnych w biedaszybach było 163, zaś w Zagłębiu Dąbrowskim 146, czyli razem 309 osób straciło życie, podczas gdy na kopalniach zanotowano zaledwie 16 wypadków śmierci, co najlepiej oświeśla warunki pracy, w jakich zdobywają chleb bezrobotni.

Przedewszystkiem „biedaszyb“ nie posiada wentylacji, szybików wchłaniających wydobywające się gazy podziemne, itp.

W okropnym zaduchu, który panuje pod ziemią, dochodzą do „przodku“, gdzie pracuje trzech takich właśnie „arbeitslos-heier“

rów“. Kilkunastogodzinny urobek węgla wsiadają oni do kubłów i ciągną na prymitywnie skonstruowanej, na wzór kołowrotka używanego przy wydobywaniu wody, ze studni windzie — na powierzchnię szybu.

Chodniki nie posiadają żadnej ochrony w postaci ostepłowań.

Wywindowany na powierzchnię szybu węgiel od razu zostaje ładowany na czekające wozy.

Zwracam się z zapytaniem do „kierownika“ robót w biedaszybie, po ile sprzedaje korzec węgla. Odpowiada, że spowodu olbrzymiej konkurencji bierze tylko 70—80 groszy za korzec. Ponieważ w trójkę urobili około 50 korcy w 12 godzinach, zarobili zatem około 40 zł.

— No, to przecież dobry zarobek — mówię.

— Nie tak znów dobry, panie. Jest nas trzech, przytem nie codziennie tyle zarabiamy. Bywa, że upłynie miesiąc a my zaledwie trzy dniówki zrobimy, a więc na każdego przypadnie 40, a w najlepszym wypadku 50 zł. miesięcznie.

— A czy was nie przepędzają stąd? — pytam.

— Ostatnio — nie, ale żeby pan wiedział, co się robi na biedaszybach wogóle, gdy przychodzą wyrzucić nas! Bez litości zasypują dwutygodniową nieraz pracę takich, jak ja bezrobotnych... Gdyby to zrezygnowali z tem się tylko skończyło, byłoby to

to słyszać w Krakowie.

PAŹDZIERNIK.

Sobota 12: Feliksa i Cyprjana biśk., Maksymiliana biśk., Eustachego wyzn.
Wschód słońca 5.58, zachód 16.56.
Długość dnia 10 godzin i 58 minut.

Niedziela 13: 18 po św. Edwarda kr., Florentyna mecz., Chelidonji p.
Wschód słońca 6.00, zachód 16.54.
Długość dnia 10 godzin i 54 minut.

—000—

GEN. RYDZ-SMIGŁY PRZYBĘDZIE DO KRAKOWA. W związku z XV Zjazdem powiatowców śląskich, który zwołany został do Krakowa na nadchodzącą niedzielę i poniedziałek, spodziewany jest przyjazd do naszego miasta gen. inspektora armii gen. Rydza-Smigłego.

50 TYS. ŻŁ. ODSZKODOWANIA żąda od kolei rabin Lau z Piotrkowa za wypadek, który go spotkał onegdaj na dworcu. Jak wiadomo rabin Lau wpadł pod koła ruszającego pociągu, które uciły mu prawą rękę. Rabin Lau twierdzi, że wypadek spowodowany został gwałtownym szarpnięciem pociągu w czasie wyjazdu ze stacji Kraków. Rabin Lau znajdował się wówczas na stopniu wagonu. Ponieważ stan Laua, przebywającego w szpitalu, jest groźny, obrońca, który wniósł skargę, zwrócił się do Sądu z prośbą o natychmiastowe przesłuchanie Laua.

73-LETNIA STARUSZKA WPADŁA POD AUTO, w piątek w południe przy ul. Baszowej, naprzeciw Akad. Sztuk Pięknych. Nazywała się ona Marja Łopatowa. Nieszczęśliwa doznała obrażeń głowy. W stanie ciężkim przewieziono ją do szpitala św. Łazarza.

NOŻEM W SKRON. W nocy z czwartku na piątek w piekarni Steinera przy ul. św. Wawrzyńca 16 robotnik Frankiewicz Michał lat 25, zam. w Prądniku Czerwonym uderzył w czasie sprzeczki ostrzem noża w lewą skroń swego koleżę Mariana Górke, zam. przy ul. Bonarka 29, tak, że przeciął mu tętnicę. Górka został odwieziony przez wezwane Pogotowie Ratunkowe do Szpitala Ubezpiec. Społ. Frankiewicz został aresztowany.

NIEOSTROŻNY SZOFER I ROWERZYSTA. Filip Steczka, lat 20 robotnik, zam. w Liszkach pow. Kraków został potrącony wczoraj na ul. Kościuszki, pod plażą „Tur“ przez przejeżdżający samochód osobowy Nr. 90912 Lw., prowadzony przez kierowcę Jana Pasla, lat 27 zam. w Boguchwale pow. Rzeszów. Steczko doznał ogólnych ran cięślnych. Winę ponosi kierowca.

Młodzianowski Kazimierz, lat 18 cukiernik, zam. w Bronowicach Małych jadąc rowerem ulicą Karmelińską potrafił przechodzić przez jezdnię Annę Kuczał lat 10, uczennicę 3 klasy szkoły powszechnej, która upadając na bruk doznała potłuczenia prawej nogi.

—000—

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

PRZED TEGOROCZNĄ NIEDZIELĄ MISYJNĄ. Dzień misyjny czyli niedziela misyjna odbędzie się 20 października. Dnia tego z woli Ojca św. i Księża Biskupów modlić się będą wierni za misje i złożyć na ten cel ofiarę bądź to w kościele bądź też, jeżeli kto nie będzie mógł tego uczynić w świątyni, na P. K. O. 211.627. (Konto Centrali Papieskiego Dzieła Rozkrzewiania Wiary).

OSTATNIE DNI WYSTAWY GRAFIKI ANGLISKIEJ w lokalu Gabinetu Rycin Pol-

jeszcze głupstwo, w niespełna bowiem pięć godzin później trzech pracujących bezrobotnych może doprowadzić szyb do pierwotnego stanu, i dalej zarabiać na życie. Gorzej natomiast jest, gdy przysilani przez kopalnię robotnicy rujną szyb przy pomocy materiału wybuchowego, wówczas bowiem nie mamy po co wracać na to miejsce. Udajemy się zatem na nowe tereny.

Ostatnio bezrobotni urządzali się w ten sposób, że niewielki zresztą otwór „biedaszybiku“ z chwila ukazania się kontroli zakrywali blachą i następnie przysypywali ziemią tak, że znajdujący się pod ziemią robotnicy mogli w dalszym ciągu w spokoju łamać węgiel. Niktby bowiem nie domyślił się nawet, że w tem miejscu istnieje biedaszyb.

Ale i to nie długo trwało; właściciel terenu na którym znajduje się biedaszybik dowiaduje się w końcu o tej „kombinacji“ bezrobotnych. Wówczas już — koniec.

— Dobrze, dobrze, — odpowiadam.

Ale jak im pomóc? Dzierżawcy terenów węglowych posiadają jednak prawo za sobą. Ostatnio Sąd Najwyższy w Warszawie wydał orzeczenie, mocą którego kupujący węgiel z biedaszybów traktowani są na równi z paserami.

—000—

Dziś i codziennie w kinie „WIT“ Straszewskiego 18.

Program Nr. 3.

Telef. 187-01.

Od dnia 4 października 1935 r., — król polskich komików

Adolf Dymśa

w podwójnej genialnej kreacji, jako chłopiec 14-letni, oraz jako dżentelmen w przebojowej polskiej komedii p. t.

WACUŚ

Realizował: Michał Waszyński. Teksty piosenek: J. Tuwim. Muzyka: Władysław Dan. Występują: A. Dymśa J. Andrzejewska, Jerzy Marr, M. Cwiklińska, Wł. Grabowski.

E. Koszutski, Konrad Tom, Jerzy Kobusz, oraz najpopularniejszy w Europie CHOR DANA

W programie: Kronika dźwiękowa i doskonała erotyka. Przedstawienia codziennie od godziny 5-tej, 7 i 9. W niedzielę od godziny 2-tej popołudniu.

Ceny miejsc normalne od 50 groszy.

Poświęcenie odnowionej kaplicy i mieszkania św. Jana Kantego w Bibliotece Jagiellońskiej.

W piątek rano, na rozpoczęcie uroczystości ku czci św. Jana Kantego, odbyło się w gmachu Biblioteki Jagiellońskiej przy ul. św. Anny, poświęcenie odnowionego mieszkania i kaplicy Świętego. Poświęcenia dokonał Ks. Metropolita Sapieha, który przybył do gmachu Biblioteki Jag. na krótko przed godziną 7. Arcypasterza powitał u wejścia ks. prałat Masny, prepozyt kolegiaty św. Anny, w otoczeniu duchowieństwa. Po poświęceniu Ks. Metropolita odprawił Mszę św. w kaplicy Świętego. W uroczystości wzięli udział dyr. Biblioteki Jag. dr. Kunze wraz z personelem, członkowie Komitetu Obchodu 400-rocznicy założenia Kolegiaty św. Anny, przedstawiciele Akcji Katolickiej parafii św. Anny i inni. Przybyłym dziękował za wzięcie udziału w uroczystości ks. prepozyt Masny.

Po skończonej uroczystości zebrani zwieźli cenny zabytek-kaplicę i mieszkanie św. Jana. Ściany celi i alkowy, oraz kaplicy, zbudowanej dla św. Jana Kantego, z polecenia królowej Elżbiety, żony Kazimierza Jagiellończyka, odnowił artysta-malarz Marjan Konarski. Odnowienie figury Świętego, stojącej w środku celi powierzono arty-

ście Gaseckiemu. Obaj artyści wywiązali się bez zarzutu z powierzonych im zadań. — Restauracja, choć przeprowadzona skromnie, mi środkami wypadła bardzo pięknie. Uwaga zwiedzających zatrzymuje się przede wszystkim na pierwszej celi, która stanowiła mieszkanie św. Jana. W jej środku ustawiona jest figura Świętego, przedstawiająca św. Jana wpatrującego się w zachwyceniu w postacie Dzieciątka Jezus i N. Marii P. Postacie te artysta umieścił na stropie celi. Pomyślnie o szczęśliwy gdyż łączy postać Świętego z celą w ograniczoną całość.

W ramach uroczystości o godzinie 8 rano w kościele św. Anny przy grobie św. Jana Kantego odprawili wotywe OO. Kapucyni. Wieczorem przy tym samym ołtarzu celebrował nabożeństwo ks. prof. dr. Rychlicki. Kazanie wygłosił doc. U. J. ks. dr. Krzesiński.

Dzisiaj w sobotę i w dniu następnym do 19 bm. odprawiona zostanie o g. 7 Msza św. w kaplicy Świętego a o g. 3 wotywa w kościele św. Anny i o g. 13.30 nabożeństwo przed grobem św. Jana Kantego, wraz z nauką.

—000—

KINO MUZEUM wyświetla w sobotę i niedzielę film p. t. „Antek Pilemistrz“ (Adolf Dymśa). Ponadto dodatki.

—00—

„ROZBITKI“, komedia A. Błazińskiego będzie najbliższym przedstawieniem z udziałem K. Junoszy-Stępskiego. Próby odbywają się codziennie pod kierunkiem reż. J. Karbowskiego.

TEATR-REWJA „BAGATELA“ wystawia od wczoraj nową rewję pod tytułem „Krótkie śpienie“.

STOW. MŁODYCH MUZYKÓW (Sławkowska 12) urządza w niedzielę 13 b. m. audycję muzyczną p. t. „Tańce polskie i obce“. Wykonawcy pp.: A. Kopyciński (fortepian) i Wł. Syrewicz (skrzypce). Początek o godzinie 16-tej. Wstęp wolny.

—0-0—

Ubogie warstwy ludności wyprowadzają się z miasta.

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wiceprez. Klimeckiego posiedzenie połączonych komisji opieki społecznej. W dyskusji nad sprawozdaniem z działalności Wydz. Opieki Społ. stwierdzono powiększenie ilości dzieci w opiece zakładowej z liczby 871 na 1089, zaś w opiece rodzinnej z 235 na 452. Koszta rozszerzonej opieki w tym zakresie zostały pokryte oszczędnościami. Podniesiono fakt wprowadzenia w życie instytucji sióstr społecznych obok ustawowych opiekunów społecznych. — Stwierdzono również, że bezrobocie i niskie zarobki powodują dla ubogiej ludności niemożność wynajęcia mieszkań w domach czynszowych, przez co dają się zauważyć niepokojący objaw — wyprowadzania się z Krakowa ludności mało zarabiającej do gmin podmiejskich przy wzmógłnym napływie z tychże gmin bezdomnych i bezrobotnych z powodu słabo wykonywanej opieki w powiatach. Ulgą w tej dziedzinie, odnośnie do posiadających w Krakowie prawo do trwałej opieki, będzie **Schronisko dla bezdomnych im. Brata Alberta**, które jest już w budowie.

W końcu wyrażono podziękowanie i uznanie nacz. Wydz. Opieki Społ. dr. Wesselyemu, który opuszcza to stanowisko dla objęcia Wydziału Administracji Ogólnej.

Stypendja dla kobiet z wyższym wykształceniem.

Federacja międzynarod. kobiet z wyższym wykształceniem ogłasza następujące stypendja na rok akadem. 1936/37. 1) Stypendjum międzynarodowe w wysokości 300 funtów na studia naukowe zagranicą w dziedzinie nauk przyrodniczo-matematycznych. 2) Stypendjum Federacji Angielskiej do

Crosby Hall w Londynie w wysokości 100 funtów na studia w dziedzinie nauk humanistycznych lub przyrodniczo-matematycznych. 3) Stypendjum hiszpańskie 4.000 pesetów na studia w Hiszpanii w dziedzinie dowolnej. 4) Stypendjum zwykłe Federacji Amerykańskiej 1.500 dolarów na studia w dowolnej dziedzinie, w kraju, w którym kandydatka nie zamieszkuje i w którym nie kończyła studiów. 5) Stypendjum nadzwyczajne Federacji Amerykańskiej w wysokości 1.500 dolarów na studia w dowolnej dziedzinie, w kraju, w którym kandydatka nie zamieszkuje.

Informację udziela sekretarka p. J. Michałowska, Kraków, ul. Smoleńsk 36, między godz. 16 — 17.

Pobyt szwedzkiego uczonego w Krakowie.

Przez kilka dni bawił w Krakowie szwedzki historyk sztuki profesor Evert Wrangel, prezes polsko-szwedzkiego towarzystwa w Lund, znany z działalności w kierunku kulturalnego zbliżenia między Szwecją a Polską. Prof. Wrangel zainteresował się w swych studiach naukowych związkami historycznymi i kulturalnymi, które zachodziły między dwoma krajami we wczesnym średniowieczu i wygłosił na ten temat, na posiedzeniu Polskiego Związku Historyków Sztuki interesujący odczyt. Nawiązując do faktu, że najstarsze kościoły w Polsce posiadały formę okrągłą — podobnie jak w Czechach i Szwecji — prof. Wrangel uzasadniał hipotezę, iż w przebiegu tego kształtu z Czech do południowo-zachodniej Szwecji pośredniczyła Polska drogą Wisły. Dla umocnienia powyższego przypuszczenia powołał się prelegent na związki dynastyczne i kościelne między Szwecją a krajami słowiańskimi. W posiedzeniu wzięli udział członkowie Prezydium polsko-szwedzkiego Tow. w Krakowie z b. min. Madeyskim, prof. R. Dybowski i prof. Wł. Konopczyńskim na czele, oraz liczni przedstawiciele świata naukowego krakowskiego. Gościa przywitał serdecznym przemówieniem prezes Zw. Historyków Sztuki prof. T. Szydlowski. Po odczytaniu odbyło się zebranie towarzyskie na cześć szwedzkiego uczonego.

—000—

Z sali sądowej

NA 6 MIESIĘCY WIEZIENIA ZA PODRZUCENIE DZIECKA skazana została Marja Maniak. Pozostawiła ona 6 miesięczną córkę na progu domu jej ojca, przy ul. Piekarskiej.

NIESOLIDNY LISTONOSZ. Józef Wywał, w czasie pełnienia funkcji listonosza w Skawinie podrobił podpisy na trzech przekazach, które miał doreczyć adresatom i zabrał około 350 zł. Skazany został przez Sąd Okr. w Krakowie na 1 rok więzienia z zawieszeniem wykonania kary, wyrządzone straty wynagrodził on bowiem poszkodowanym.

—00—

Składki złożone w Admin. „Głosu Narodu“

Na Arcybiskupi Komitet Ratunkowy: Ludmila Semenowicz, Letownia k. Jordanowa Zł. 10.—; N. N. Zł. 5.—; Ks. Nadolski, Mosty Wielkie Zł. 5.—; Boguska Zł. 2.50; A. W. Zł. 5.—; W. Zimna Zł. 3.—; M. Dłm Zł. 5.—; K. Bujak Zł. 5.—; N. N. Zł. 5.—; N. N. Zł. 10.—.

Na Kuchnie S. Samuelli: Ks. Nadolski, Mosty Wielkie Zł. 5.—; Boguska Zł. 5.—.

Na biednych św. Wincentego a Paulo: Świątkowska Zł. 5.—.

Na Macierz Szkolną w Gdańsku: Boguska Zł. 2.50. Na Burse Ks. Kuznowicza: Boguska Zł. 2.50.

Na Zakład w Pawlikowicach: Boguska Zł. 2.50.

Na Fundusz opłat uniwersyteckich dla biednych studentów: Maria Pazdanowska, N. Sącz Zł. 20.—.

Na Zakład Miłosierdzia Braci Albertynów: Wojciech Słószarz, Kocpe — Leśniczówka Zł. 15.—.

Na cele Caritasu krakowskiego: Ks. Jan Bryndza, Rudawa za nieprzyjęte na Msze św. od Kola Mł. P. C. K. z Nawojowej Górn Zł. 6.—.

Sport

Nowe sukcesy Jędrzejowskiej.

W Meranie we środę, w międzynarodowym turnieju pocieszenia w grze pojedynczej pań, Jędrzejowska pokonała Jugosłowiankę Kovacs 6:1, 6:1. W finale tego turnieju Polka w bardzo ładnym stylu odniosła zwycięstwo nad doskonałą tenisistką francuską Mathieu 6:3, 6:3. — W finale gry podwójnej pań para belgijsko-francuska Adamson-Mathieu pokonała parę duńsko-polską Krahwinkel Spreling — Jędrzejowska 6:3, 6:2.

—000—

POŻEGNANIE WALASIEWICZÓWNY. We czwartek popołudniu odbyło się pożegnanie Stanisławy Walasiewiczówny w Związku Polaków z Zagranicy w Warszawie. Na herbatkę, zorganizowaną w tym celu przez Związek, przybyli przedstawiciele PZLA i prasy stołecznej. Walasiewiczówna odpłynie w sobotę na pokładzie m/s Pilsudski do Ameryki, gdzie rozpocznie studia na wydziale wychowania fizycznego uniwersytetu w Cleveland.

Życie gospodarcze

Prolongata moratorium mieszkaniowego.

Z dniem 31. października wygasa moratorium mieszkaniowe dla bezrobotnych, zajmujących jedno i dwuizbowe mieszkania. Moratorium to ma być z dniem 1-go listopada prolongowane na okres zimowy i obowiązywać będzie do dnia 1-go kwietnia 1936. W tym okresie eksmisje bezrobotnych nie będą mogły być wykonywane.

—o—o—o—

Obozy wychowania fizycznego Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej urządziło w czasie wakacji obóz wychowania fizycznego dla swych członków. Władze wojskowe wyznaczyły na obóz odpowiedni teren w **Kozienicach**, dostarczyły one sprzętu sportowego i gospodarczego oraz wzięły na siebie wyżywienie młodzieży za odpowiednią opłatą. Praca w obozie kierowali instruktorzy wychowania fizycznego i kulturalno-oświatowi. Rozkład zajęć obejmował **gimnastykę, lekką atletykę i gry sportowe**, zaś w godzinach wieczornych wysłuchano pogadanki na tematy organizacyjne, religijne oraz społeczne. Rezultat obozu był pod każdym względem dodatni, m. in. wszyscy jego członkowie zdobyli państwową odznakę sportową (POS). Taki sam obóz-kurs urządzono na Pomorzu w **Linzbarku**, dla członków Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży żeńskiej archidiecezji warszawskiej. (KAP).

—o—o—

Farmerzy amerykańscy napadają na transporty mleka.

Walka o większe ceny za mleko pociąga za sobą ofiary.

Znane są już wiadomości o nowych niepokojach i strajkach, wywołanych przez farmerów w północnych Stanach Ameryki. Farmerzy przeszli do akcji czynnej, uniemożliwiając dowóz mleka do miast. W związku z napadami farmerów na transporty mleka, odbywają się ostatnio te transporty pod osłoną uzbrojonych konwojentów. Ostatnio doszło do formalnej walki pod miejscowością **Kenosha**. Jeden z farmerów został zabity, a kilku zostało poranionych.

BEZROBOCIE W NIEMCZECH.

Donoszą, że według wykazu urzędowego ilość bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pośrednictwa pracy w Niemczech wzrosła we wrześniu o 7 tys. osób i wynosi 1.713.693.

Piękna śmielowska porcelana To chluba pani domu i pana.

Geny giełdowe zboża.

Na targu zbożowym i towarowym w Krakowie w piątek, dnia 11 października płacono następujące ceny:

Zboża. Pszenica dworska czerw. 18,50—18,75; biała 18—18,25; targowa 17,25—17,50; żyto dworskie 14—14,15; targowe 13,50—13,75; Owies dworski 15,50—16; targowy stand. 15—15,50; Jęczmień dworski 15—17; targowy 14,25—14,75.

Artykuły strączkowe. Groch Wiktoria 35—38; pół Wiktoria 29—31; Fasola cukr. biała (jasiek) 40—44; biała 23—25; klockowa 24—25; długa 24—26; Wachtel 23—24; Bobik do siewu 17,50—18,50; Wyka ciemna 22—23; szara 20—21; Peluska 23—24; Lubin żółty 10—10,50; niebieski 9,50—9,75.

Artykuły pastewne. Makuchy rzepakowe 13,75—14; lina biał. i Husz. 17,50—18; Siano słodkie nowe 7,75—8,15; średnie nowe 7—7,50; kwaśne 5—5,50; potraw 5—6,50; Konieczna pastewna nowa 9,50—10,50; Słoma długa 4,75—5; Ziemiaki stolarze stare 4,25—4,50.

Nasiona. Rzepak zimowy z workiem 40—41; Rzepik czyszczony letni 35—36; Rzepak czyszczony letni 35—36; Kminek kraj. czyszczony 72—76.

Przetwory młynarskie. Mąka pszenna gat. I A st. wym. 0,20% 35,75—36,75; gat. I B st. wym. 0,45% 32,75—33,75; gat. I razowa 0,90% 23—24; Mąka żytnia okr. Krakowskiego I gat. st. wym. 0,55% 23,25—23,75; razowa 0,90% 19—19,50; Mąka żytnia okr. Poznańskiego I gat. st. wym. 0,55% 23,75—24,25; Otręby żytnie stand. 8,25—8,50; średnie 8,25—8,50; Perłówka 0,0000 36—38; Pecak fabry. z wor. 23—24; chłopski b. wor. 20—20,50; Siekanka jęczm. fabry. z workiem 23—24; chłopska bez worka 20,50—21; Kasza jaglana fabry. 28—29; chłopska 25—27; łataczana cała 32—34; łamana 30—32.

Tendencja spokojna, podaż średnia, dowozy lokalne małe.

„Czy jesteś już członkiem L. O. P. P.“

W „ślepych zaułkach“ szkolnictwa powszechnego.

Fatalne stosunki w szkolnictwie stają się przedmiotem coraz ostrzejszej krytyki nawet ze strony sanacyjnych sfer. Jedną z takich właśnie bynajmniej nie opozycyjnych agencji oświatowych (Polska Agencja Oświatowa) przynosi w swym ostatnim biuletynie alarmujące szczegóły o stanie szkolnictwa powszechnego, o redukcji godzin nauki, braku lokali, nauczycieli, o załamaniu się 7-letniego nauczania it. d. Stosunki te muszą nasunąć istotnie najpoważniejsze obawy o przyszłość oświaty w Polsce. O

UPADKU ORGANIZACYJNYM I JAKOŚCIOWYM SZKOLNICTWA

podaje P. A. O. następujące dane cyfrowe: Ustawa ustrojowa przewiduje organizację szkolnictwa trzystopniowego. Minister WR. i OP. w Statucie Szkół Powszechnych z listopada 1933 r. zaliczył do szkół I. stopnia dawne 1 i 2-klasówki, do szkół II. stopnia dawne 3 i 4-klasówki, a do III. stopnia, dawne 5, 6 i 7-mioklasówki. Statut i późniejsze okólniki Ministra WR. i OP. zmieniły dotychczasowe 5-oddziałowe dwuklasówki na 4-oddziałowe (klasowe), w których młodzież 3-go i 4-go rocznika powtarza kurs 3-ci przez dwa lata, a kurs 4-ty przez trzy lata. Na taką naukę skazanych jest 780.000 dzieci. Niedosć na tem. Okólnik Ministra WR. i OP. z 6 kwietnia 1935 roku zezwala przekształcać szkoły o trzech nauczycielach (3-klasówki) na szkoły o dwóch nauczycielach. Szkoły więc II. stopnia zmienia się na szkoły I. stopnia. Równocześnie komasuje się oddziały wyższe szkół wysokozorganizowanych III. stopnia i zamienia się je na szkoły II. stopnia. Tak więc znikają szkoły wyższej organizacji, a tworzy się szkoły gorsze, o niższej organizacji. Natomiast nowych szkół nie tworzy się wcale. Oznacza to upadek szkół pod względem organizacyjnym w stosunku do tego, co było przed rokiem szkolnym 1933/34, a także upadek pod względem jakości szkoły, bo szkoła nie daje w zakresie nauczania i wychowania tyle, ile dać powinna. Liczba niepromowanych uczniów na wsi wynosi 87,7% ogólnej liczby niepromowanych.

REDUKCJA GODZIN NAUCZANIA.

W szkołach I. stopnia o jednym nauczycielu (1-klasówki) 18 godzin nauki tygodniowo wprowadzono do 12; w szkołach o dwóch nauczycielach usunięto godziny nadliczbowe, a nadto w drugim oddziale zredukowano liczbę godzin o 7, w trzecim o 5, a w czwartym aż 10 godzin na tydzień! Szkoły o trzech nauczycielach ma się zamienić na szkoły o dwóch nauczycielach; w szkołach o 4 nauczycielach zredukowano razem 39 godzin; szkoła o 5-ciu nauczycielach straciła godzin 17; szkoła o 6-ciu i więcej — 22 godziny.

Przy takiej nauce tylko mały odsetek absolwentów może się dostać do szkół średnich. Szkoły średnie bowiem przyjmują uczniów szkół powszechnych na podstawie ścisłego egzaminu. W r. 1934/35 na ogólną liczbę kandydatów w całym Państwie z publicznych szkół powszechnych przyjęto 77,4%, natomiast z prywatnych szkół powszechnych przyjęto 87,4%, a z pośród dzieci, przygotowywanych w domu — 76,3%. Ten stosunek procentowy na korzyść prywatnych szkół powszechnych istnieje prawie we wszystkich województwach. — W większych miastach stosunek ten jest prawie aż rażący. W Warszawie przyjęto w roku szkolnym 1934/35 z publicznych szkół powszechnych zaledwie 37,1% kandydatów, — a w Łodzi — 51%.

PRZERZUCANIE NAUCZYCIELI.

Powyższe dane świadczą niezbicie, że publiczna szkoła powszechna nie daje tego, co dać powinna, gdyż złe warunki jej pomieszczenia, zbyt wielka liczba uczniów, brak pomocy naukowych i urządzeń, brak bibliotek, na to jej nie pozwalają. Nadto stale zmieniający się personel nauczycielski nie jest bez wpływu na obniżający się poziom nauczania. Samych przeniesień w roku szkolnym 1932/33 było 6.939 na 1579 przeniesień w roku szkolnym 1931/32. Danych urzędowych o przeniesieniach w roku szkolnym 1933/34 i 1934/35 jeszcze niema. Będą one niewątpliwie sięgać liczby 10 tysięcy. Praca w tych warunkach nie może być owocna.

Te i inne czynniki powodują, że fundamentalna zasada jednolitości szkolnictwa została porzucona. Szkoły powszechne stają się t. zw. „ślepych ulicami“. Dostanie się z nich do szkoły średniej staje się coraz trudniejsze dla absolwentów szkół powszechnych III-go stopnia, a więc nie do osiągnięcia dla kończących szkoły II-go stopnia.

80 UCZNIÓW W JEDNEJ KLASIE!

Brak izb szkolnych oraz brak nauczycieli spowodowały fatalne przepełnienie klas. Normalnie liczba uczniów winna wynosić na jedną izbę szkolną 50. Tymczasem nigdzie w mia-

stach liczba ta nie jest mniejsza jak 60, a średnio wynosi 76; we wsiach województw zachodnich obciążenie obecne wynosi 58, w innych województwach dochodzi do 80.

Przy rzeczywistym (dzisiejszym) obciążeniu potrzeba w województwach centralnych na rok szkolny 1935/36 30.500 izb lekcyjnych, w województwach wschodnich 14.000, w zachodnich 9.000. Śląsku 3.500 i w południowych 19.000. Razem więc 75.000 izb lekcyjnych na 65.617 istniejących.

Przy klasach o 50 uczniach liczba izb już obecnie potrzebnych wyniosłaby 40.000 nowych izb.

JAK WYGLĄDAJA URZĘDOWE STATYSTYKI NAUCZYCIELI.

Zapotrzebowanie nauczycieli przy normie 50 uczniów przedstawia się również tragicznie. Jedynie Śląsk, m. st. Warszawa i miasta: Lwów, Przemyśl i Poznań miały wystarczającą liczbę nauczycieli. Wszystkie więc województwa cierpią braki. W województwie nowogrodzkim, poleskim, wołyńskim, brakuje połowy nauczycieli w stosunku do nauczycieli obecnie czynnych; w województwie warszawskim, kieleckim, białostockim, wileńskim, stanisławowskim — brakuje 1/3 nauczycieli; w województwie łuckim, lubelskim i tarnopolskim 1/5, lwowskim — 1/8, krakowskim

— 1/10, poznańskim i pomorskim — 1/20. Nasza statystyka podaje wprawdzie liczbę nauczycieli publicznych szkół powszechnych na rok 1933/34 na 81.495 a w latach późniejszych nawet na 90.000, liczby te jednak wymagają wyjaśnienia: mieszczą się tu nauczyciele etatowi, kontraktowi, przydzieleni oraz nauczyciele godzinowi. Jeden więc nauczyciel uczący w kilku szkołach jest tu liczony tyle razy, w ilu szkołach uczy (!). Liczba taka nauczycieli, to nie nauczyciele — osoby, ale liczba „stanowisk“ i „posad“.

CORAZ MNIEJSZY BUDŻET OŚWIATY.

Gdybyśmy porównali poszczególne lata rozwoju szkolnictwa z latami upadku, to stwierdzimy, że zjawiska te ściśle są związane z budżetami na cele szkolnictwa powszechnego. Kwoty budżetowe Ministerstwa WR. i OP. na cele szkolnictwa od roku 1930/31 stale się obniżają: od 261 milionów do prelimitowanych na 1935/36 — 176.600.000 zł. Rzeczywiste wydatki gmin wiejskich i miast na szkolnictwo powszechne obniżyły się z 122 milionów w roku 1929/30 do prelimitowanych w roku 1934/35 — 69 milionów. Tak znaczna redukcja budżetu mimo spadku cen i ogólnej niżki płac urzędniczych zahamowała przyrost izb lekcyjnych i liczbę nauczycieli, a temsamem wpłynęła na przeludnienie izb lekcyjnych, przeciążenie liczb uczniów jednego nauczyciela, a co za tem idzie — na obniżenie stanu oświaty w Polsce.

Od czwartku 10 b. m. w teatrze świetlnym „APOLLO“

Olśniewające — przepiękne cało Paryża! — pełne poezji — czaru — muzyki — śpiewu — tańca — werwy — dowcipu!

• FOLIES BERGERE •

Przepyszne wytworne arcydzieło szampańskiego humoru i piękna! Szalone niespodzianki! Fenomenalna wystawa! W roli głównej: Maurice Chevalier i piękna Merle Król humoru — sto procentowy czarujący — piękna — rasowa Oberon i miłutka, Ann Sothorn. Film ten artystyczny — to najdoskonalsza dotychczasowa kreacja Chevaliera.

PORANKI: w sobotę 12 b. m. o godz. 3-ciej popołudniu — w niedzielę 13 b. m. o godz. 10 i 12-tej. — Ceny miejsc od 50 groszy. — — —

Wydeje się zniżki na nowy sezon w burza kina.

Komitet koordynacyjny dla sankcji antywłoskich.

Na czwartkowym posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów jako pierwszy mówca zabrał głos przedstawiciel Włoch baron Aloisi. Przedstawił on włoski punkt widzenia na sprawę procedury, przyjętej przez Ligę podkreślając, że ani Rada Ligi, ani żaden z komitetów nie wzięły pod uwagę memoriału włoskiego. Abisynja, zdaniem Włoch, nie może korzystać z tych samych praw co państwa cywilizowane, wobec czego zrealizowanie dzieła cywilizacji tego kraju winno być powierzone narodowi, stojącemu na wyższym szczeblu rozwoju. Dalej mówca polemizuje z poglądem, że między akcją włoską a paktem Briand-Kellogg istnieje sprzeczność.

Na posiedzeniu popołudniowym przew. Benesz przedstawił opracowany przez prezydium projekt uchwały o utworzeniu komisji koordynacyjnej do spraw sankcji. Tekst wniosku brzmi:

„Zgromadzenie po zapoznaniu się z opinią, wyrażoną przez członków Rady dnia 7 października 1935 r. i z uwagi na zobowiązania członków Ligi, wypływające z art. 16-go paktu, celem skoordynowania zarządzeń, które każde z państw chciałoby przedsięwziąć, zaprasza członków Ligi, z wyjątkiem stron zainteresowanych do utworzenia

komitetu, złożonego z delegatów, po jednym z każdego państwa, z udziałem rzeczoznawców dla zbadania i ułatwienia koordynacji zarządzeń, a także dla zwrócenia uwagi Rady lub Zgromadzenia Ligi, gdyby sytuacja wymagała specjalnego badania“.

W dyskusji nad tym wnioskiem zabrał głos delegat Chile, Porto Segura, który oświadcza, że głosować będzie za wnioskiem z ubolewaniem, gdyż Chile jest od dawna w przyjaznych stosunkach z Włochami.

Delegat Equadoru oświadcza, że jego państwo poprze wniosek. Przedstawiciel Wenezueli sądzi, iż Liga winna zwrócić się do stron walczących z ostatnim apelem.

Delegat Jugosławii Puricz w imieniu M. Ententy oświadcza, że w danym wypadku chodzi tylko o ścisłe zastosowanie paktu, wobec czego Mała Ententa wniosek poprze. W imieniu porozumienia bałkańskiego delegat Grecji Maksymow również motywuje głosowanie na rzecz uchwały.

W wyniku głosowania większością 51 głosów przeciw jednemu — Włoch, przy wstrzymaniu się Austrii i Węgier uchwalono rezolucję o komitecie koordynacyjnym dla zastosowania sankcji.

—o—o—o—

Odpowiedź na zarzuty przedstawiciela Włoch.

Genewa 11. 10. (PAT). Dzisiejsze Zgromadzenie Ligi Narodów, które się rozpoczęło o godzinie 12.30 miało przebieg bardzo krótki. Na wstępie przewodniczący udzielił głosu przedstawicielowi Albanji Fragheri, który przyjechał dopiero dziś i wobec tego nie mógł wcześniej zająć stanowiska co do konkluzji raportu komitetu 6-ciu Oświadczył on, że kraj jego będąc wierny paktowi Ligi Narodów, nie może jednak ze względu na przymierze oraz ścisłe stosunki ekonomiczne, włączyć go z Włochami, uznać tych konkluzji i zastosować jakichkolwiek sankcji. Temsamem zgłasza sprzeciw.

Następnie przewodniczący Benesz polemizuje z wczorajszym przemówieniem barona Aloisiego twierdząc, że Liga Narodów wcale nie zlekceważyła memorandum włoskiego. Wbrew twierdzeniom barona Aloisiego, memorandum to zostało zbadane przez komitet 6-ciu a następnie przez komitet 13. Poza tem komitet rozporządzał jeśli chodzi o niewolnictwo materialem od stron zainteresowanych. Benesz zrekapitulował

prace dokonane w obecnej sesji Zgromadzenia Ligi Narodów i wyraził nadzieję, że da się jednak znaleźć drogę, prowadzącą do pojednania.

Genewa, (PAT.) Delegat włoski bar. Aloisi opuścił posiedzenie Zgromadzenia Ligi Narodów przed zakończeniem obrad, pozostawiając dwóch swoich kolegów. Bar. Aloisi wyjechał dziś do Rzymu.

Panika w Holandji.

Ludność magazynuje artykuły żywności.

Amsterdam (PAT.). Od kilku dni mieszkańcy szeregu miast holenderskich czynią większe zakupy artykułów spożywczych, co spowodowało znacznąwyżkę cen na te artykuły. Rząd ogłosił do ludności odezwę, w której zapewniają, że pogłoski o ewentualnym braku żywności pozbawione są wszelkiej podstawy i wskazuje, iż czynienie zakupów żywności na zapas przyczynia się do wzrostu cen, co jest ze szkoda ludności.

Zakaz wywozu broni do Włoch.

Genewa, 11. 10. (PAT.). Dziś o godz. 10 i pół zebrał się przedstawiciel wszystkich członków Ligi z wyjątkiem Włoch i Abisynji i celem ukonstytuowania komitetu przewidzianego wezwaniem Zgromadzenia Ligi Narodów z 10 b. m.

Po zagajeniu przez sekretarza generalnego Ligi Narodów Avenola wybrany został na przewodniczącego komitetu p. Vasconcellos, b. minister spraw zagr. i stał się delegat Portugalji przy Lidze Narodów. Następnie postanowiono na wniosek p. Vasconcellosa, że posiedzenia komitetu będą poufne. Na tem zakończyło się publiczne posiedzenie komitetu.

Na posiedzeniu poufnym, które odbyło się następnie delegat polski min. Komarnicki poruszył sprawę pełnomocnictw członków komitetu.

Następnie na propozycję Laval'a, popartą przez min. Edena, ukonstytuowano celem załatwienia prac podkomitet, złożony z 15 członków, do którego weszły następujące państwa: Francja, Anglia, Polska, Hiszpania, Z. S. R. R., Belgja, Holandia, Turcja, Szwecja, Afryka Południowa, Argentyna, Kanada, Grecja, Rumunia, Szwajcaria i Jugosławia.

Na tem posiedzenie się skończyło. Podkomitet zbierze się dziś o godzinie 3-ciej popołudniu, a pełny komitet o godz. 18-ciej.

Komitet koordynacyjny na dzisiejszym posiedzeniu wieczornym będzie musiał wypowiedzieć się nie tylko w sprawie zniesienia zakazu wywozu sprzętu wojennego do Abisynji, ale także i w sprawie wzmocnienia kontroli nad wykonaniem takiegoż zakazu w stosunku do wywozu do Włoch.

Anglia zaczyna wątpić w skuteczność sankcji.

Paryż, (PAT.) Agencja Havasa donosi z Londynu: Odmowa Austrii, Węgier i Albanji

Włoskie oddziały tubylców przechodzą na stronę abisyńską.

Addis Abeba, (PAT.). Z Makale donoszą, że około 1000 żołnierzy rządowych abisyńskiego, że około 1000 żołnierzy z Erytrei uisłowało przejść na stronę abisyńską, wobec tego lotnicy włoscy ostrzeliwali ten oddział z karabinów maszynowych. Strącenie samolotu włoskiego w rejonie Makala zostało potwierdzone. Czterej lotnicy polegli samolot jest zniszczony.

Z Gorahai donoszą urzędowo, że posterunki w Abisynji południowej nad rzeką Ubi-Sigeli były bombardowane przez lotników włoskich. Piechota włoska na froncie południowym ruszyła naprzód. Rząd ogłosił odezwe, w której oświadcza, że nie ukorzy się przed siłą włoską, stawiać będzie czoło przeciwnikowi i warunków stawianych przezeń nigdy nie przyjmie. W tym duchu komunikat przesłano do Genewy.

DWÓCH DOWÓDCÓW ABISYŃSKICH PODDAŁO SIĘ WŁOCHOM.

Rzym, (PAT.) Urzędowy komunikat włoski, ogłoszony dziś donosi: Ras Haile Selassie

Taktyka Negusa kieruje Anglija

Krwawy bilans obu stron.

Berlin, (PAT.) Jedna z agencji berlińskich podaje informacje swego korespondenta paryskiego, który odbył rozmowę z francuskimi rzeczoznawcami wojskowymi o sytuacji w Abisynji. Zdaniem kół francuskich, Włosi w niedługim czasie znajdują się w bardzo krytycznym położeniu. Rzeczoznawcy francuscy upatrują za taktyką negusa rękę Anglii, która miała do radzać cesarzowi abisyńskiemu, aby cofnął się do wnętrza kraju i tam dopiero rozpoczął decydującą walkę, a równocześnie o ile możliwości, wszczął ofensywę w kierunku Erytrei. Koła francuskie są zdania, że formacjom abisyńskim uda się dostać na obszar Erytrei, poczem dopiero negus będzie mógł wystąpić z propozycjami pokojowymi.

Według obliczeń, opartych na dotychczasowych doniesieniach, straty po obu stronach są następujące: Abisyńczycy: 11.000 zabitych, 16.000 rannych, 1200 jeńców. Włosi: 2.000 zabitych, 4.500 rannych, 900 jeńców.

Negus za poradą kół angielskich miał uroczyście przyrzec, że jeńcy włoscy będą traktowani po ludzku, zgodnie z postanowieniami Czerwonego Krzyża. W tym duchu negus wydał do armji abisyńskiej surowy zakaz, aby nie znechano się nad jeńcami włoskimi.

Włosi już stawiają pomniki.

Berlin, (PAT.) Z kół włoskich donoszą, że w Adui odbył się dzisiaj uroczysty wjazd wysokiego komisarza Włoch w Afryce wsch. gen. de Bono połączony z odsłonięciem pomnika ku czci żołnierzy włoskich poległych w roku 1896.

przyłączenia się do sankcji, zastrzeżenia Szwajcarii, niepewność co do zasięgu zarządzeń, które wydała Turcja, Rumunia i Jugosławia, poczynają budzić w Anglii wątpliwości do skuteczności skomplikowanego mechanizmu sankcji. Z tego powodu budzi się na nowo dyskusja o możliwości zamknięcia kanału Suezkiego, a nawet blokady wybrzeży Włoch.

Pierwszy od wybuchu wojny

wywiad z cesarzem Abisynji.

Londyn (PAT.). Kniekerbocker ogłasza w „Daily Express” wywiad z cesarzem abisyńskim, twierdząc, że jest to pierwszy wywiad, jakiego cesarz udzielił od chwili wybuchu wojny.

Zapytany, czy byłby gotów rokować z Mussolinim o pokój, o ileby Duce zadowolili się zatrzymaniem tych 2.000 mil. kw. terytorjum północnej Abisynji, które obecnie zajął cesarz wykrzyknął: „nie” i oświadczył, że rząd włoski dąży do załatwienia sporu drogą przemocy i pogwałcenia paktu Ligi, paktu Kellogga, a nawet swego własnego porozumienia z Abisynją z r. 1928.

53 członków Ligi uznało Włochy za napastnika i 51 zdecydowało zastosowanie sankcji wobec nich. To chyba wystarczy. Naszym świętym obowiązkiem jest obrona naszej ziemi. Obowiązek ten spełnimy według najlepszych możliwości.

Zapytany o plany strategiczne wojsk abisyńskich, cesarz odpowiedział, że dotychczasowe zarządzenia, a zwłaszcza wycofanie wojsk jeszcze przed rozpoczęciem działań wojennych, miały na celu wykazanie, że odpowiedzialność za napad spada wyłącznie na Włochów, co obecnie zostało uznane przez Ligę Narodów.

Kuksa, naczelnik prowincji Tigre wschodniej poddał się wraz z kilku tysiącami ludźmi generałowi Santini. Nieco później Ras Kassa Azaa przeszedł wraz ze swymi ludźmi na stronę Włochów.

Samoloty włoskie dokonały wywiadów taktyczno-strategicznych poza rzeką Takazze, nie stwierdzając nigdzie koncentracji wojsk przeciwnika.

Koncentracja czarnych wojsk pod Aduą.

Addis Abeba (PAT.). Ras Sejum został podobno całkowicie odcięty od głównej armji i z 10 tys. żołnierzy znajduje się w dolinie Hariam Susula. Lotnicy włoscy donoszą o koncentracji wojsk abisyńskich na północno-zachód od Aksum. Wojska te jakoby niepokoją ustawicznie forpocztę włoskie. — Abisyńczycy mimo zaciętego oporu nie będą mogli utrzymać tego okręgu, który posiada duże znaczenie strategiczne.

Pomnik nosi napis: „Pomieszczonym poległym z roku 1896.”

Dwa korpusy armji gen. Maradvigna ufortyfikować miały wszystkie dawniejsze pozycje strategiczne w okolicy Adui, a również zdobyć Abba Garina i inne ważniejsze wzgórza, panujące nad okolicą. Wkrótce podjęty ma być dalszy marsz wojsk włoskich, które będą próbowały oczyścić pasma wzgórz z ufortyfikowanych „gniazd” abisyńskich. Wiadomości włoskie donoszą o posunięciu się wojsk włoskich od południa w głąb pustyni Ogaden przy poparciu wojsk lotniczych na 100 km. od Harraru.

Wielkie manewry rumuńskie na Bukowinie.

Czerniowce, (PAT.) Wszystkie oddziały czerniowieckiego garnizonu wyruszyły na manewry, odbywające się na południu Bukowiny. Nad miastem unoszą się liczne eskadry samolotów, przybyłych tutaj z całej Rumunii. W sobotę, według zapowiedzi prasy, przybywa na manewry król Karol, którego główną kwatery znajdować się będzie w Radowcach. Król odwiedzi również Czerniowce oraz pogranicze rumuńsko-polskie. Jeden z samolotów, biorący udział w manewrach, w czasie lądowania na lotnisku w Czerniowcach uległ katastrofie. Aparat przewrócił się i uległ zupełnemu rozbiściu. Pilot i obserwator odnieśli bardzo ciężkie rany.

Przed procesem o zamordowanie śp. Pierackiego.

Warszawa, 11. 10. (Telef.). Wczoraj zgłosili się do VIII Wydziału Karnego Sądu Okręgowego pierwsi adwokaci, którzy podjęli się obrony oskarżonych w wielkim procesie o zamordowanie ś. p. Pierackiego. Celem zapoznania się z aktami sprawy przybyli ze Lwowa czterej adwokaci z dr. Pawełkiem na czele. Z polecenia wiceprezesa Posemkiewicza rozesłano oskarżonym osadzonym w więzieniach. — rzeczoznawcom i świadkom wezwania na rozprawę główną na godzinę 10-tą dnia 18 listopada. Znaczną część świadków wezwano będzie z prowincji. Na liście świadków, których jest 161 figurują wyżsi urzędnicy administracji państwowej oraz oficerowie. Rzeczoznawców na proces powołano czterech, w tem dra Grzywo - Dąbrowskiego, rusznikarza i pirotechnika. Dla publiczności wstęp do sali dozwolony będzie za kartami wstępu, których ilość ograniczono do 150.

Konowalec zbiegł do Szwajcarii.

Warszawa, 11. 10. (Telef.). Prasa niemiecka informuje, że pułkownik ukraiński Konowalec, za którym sądy austriackie rozpięły listy gończe, przebywa obecnie

w Szwajcarii. Siedziła jego w Berlinie została zlikwidowana przed półtora rokiem, wkrótce po osiągnięciu porozumienia polsko - niemieckiego. Konowalec przeniósł się początkowo do Czechosłowacji a następnie do Szwajcarii. Dzienniki niemieckie omawiają bliski proces w Warszawie przeciwko spiskowcom ukraińskim i ugodę rządu z Undem. Oziębienie się stosunków między Warszawą a Moskwą oraz przyjazna atmosfera między Warszawą a Berlinem skłoniły kierowników Unda do zawarcia porozumienia z rządem polskim. Undo posiada jednakże przeciwników swej polityki pojednania zarówno na lewicy, jak i na prawicy swego społeczeństwa, którzy zwalczają politykę zbliżenia. Co do roli grupy Konowaleca w splocie stosunków polsko-ukraińskich, podnoszą, że Konowalec nie znajduje obecnie poparcia ani w Berlinie, ani w Moskwie. Działalność jego grupy posiada tylko znaczenie lokalne i polega na jątrzeniu stosunków polsko-ukraińskich.

—000—

Dziś w kinoteatrze

„WANDA”

Sw. Gertrudy L. 5

Monumentalne arcydzieło tegorocznej produkcji amerykańskiej. — Film realizowany niebywałym rozmachem i tysiącami ludzi. — Wspaniałe widowisko humoru, satyry, życia i miłości.

Królewska Faworyta

satyryczna komedia z życia największej kurtyzany świata zwany Madame Dubarry Dolores del Rio w roli tytułowej Ponadto występują Reginald Owen Victor Jory. Reż. William Dieterle

Film milionów dla milionów. — Wystawa jakiej jeszcze nie było. — Obraz zjawiskowy, który każdego oczaruje i rozentuzjazuje. — Ponadto w programie fenomenalne dodatki dźwiękowe m. i. ZAWODY 1935 o puchar Gordena Benneta.

Początek seansów w dniu powszednim o g. 5 7 i 9 10 w niedziele i święta o godz. 3-ciej pop

W sobotę dnia 12 bm. o godz. 3 popoł. W niedzielę dnia 13 bm. o godz. 10 i 12 przedpoł.

Poranki filmowe: Dwie Joasie z Jadwigą Smosarską i Fr. Brodniewiczem.

Ceny miejsc od 50 groszy.

Polityczne morderstwa na Wołyniu.

Warszawa, 11. 10. (Telef.) We wsi Sadki powiatu rówieńskiego zabito strzałami przez okno proboszcza prawosławnego Arseniusza Taturę. Należał on do członków Wołyńskiego Ukraińskiego Zjednoczenia. Zdaje się, że jest to drugie w roku bieżącym polityczne skrytobójstwo na Wołyniu, popełnione na osobie duchownego prawosławnego. W czerwcu b. r. padł ofiarą zamachu proboszcz parafji Podłęki pod Luckiem Piataczenko, również członek wspomnianej ukraińskiej organizacji ugodowej.

LIKWIDACJA 48 UBEZPIECZAŁN.

Warszawa, 11. 10. (Telef.). W kołach ubezpieczeniowych twierdzą, że już w październiku należy oczekiwać zarządzeń ministralnych, ograniczających liczbę ubezpieczalni społecznych do 16 zamiast dotychczasowych 64. Zmiana ta miałaby wejść w życie od 1 listopada.

KANDYDACI DO WAWRZYNU AKADEMICKIEGO ZA WYOMWĘ.

Warszawa, 11. 10. (Telef.). W kołach poinformowanych słychać, że Polska Akademia Literatury dokonała wyboru kandydatów do wawrzynu akademickiego za wyomwę. Kandydatami tymi są: Ignacy Daszyński, Ignacy Paderewski, Bog. Miedziński i Kazimierz Sosnkowski.

MIANOWANIA PROFESORÓW NADZWYCZAJNYCH.

Warszawa, 11. 10. (Telef.) P. Prezydent Rzplitej mianował zwyczajnymi profesorami profesorów nadzwyczajnych: na Uniw. Jagiellońskim prof. W. Lednickiego, profesorem zwyczajnym literatury rosyjskiej, Tadeusza Szydlowskiego, profesorem powszechnej historii sztuki; na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie J. Janowskiego, profesorem filologii ruskiej, Eug. Kucharskiego, profesorem porównawczej historii literatury polskiej; na Politechnice Lwowskiej — W. Borowicza profesorem budowy maszyn, Stan. Brzozowskiego — teorii budowy mostów; na Akademii Górniczej — Romana Dawidowskiego profesorem technologii ciepła i paliwa.

Ponadto Prezydent Rzplitej obsadził wolną katedrę budownictwa na Polt. Lwowskiej, mianując inż. Kazim. Bartoszewicza profesorem zwyczajnym tej katedry.

OFICJALNA GIEŁDA WALUTOWA

Warszawa, 11. 10. (Telef.) Giełda dewizowa: Belgja 89.55, Holandia 360.15, Londyn 26.97, Nowy Jork 5.32, Paryż 35.01, Praga 21.99, Sztokholm 184.45, Szwajcaria 173.15, Włochy

43.28, Berlin 213.70. Dolar prywatnie 5.46, rubel złoty 4.84, dolar złoty 9.10, marka niemiecka 151.25, funt szterlingów 26.05. Dla pożyczek państwowych, listów zastawnych i akcyj tendencja mocniejsza. Dillonowska 90, śląska 70.50. Budowlana 41, stabilizacyjna 62.25, inwestycyjna serjowa 112, inwestycyjna 109, premjowa dolarowa 52.30, konwersyjna 68, dolarowa 52.30, konwersyjna 68, dolarowa 80, kolejowa 59. Bank Polski 88.

SĘDZIA BRODZKI — POLAKIEM

Warszawa, 11. 10. (Telef.). Departament stanu w Waszyngtonie zakomunikował rządowi niemieckiemu, że sędzia nowojorski Brodzki jest katolikiem, szlacheckiego pochodzenia polskiego herbu Łódzia.

Zauważyć należy, że sędzia Brodzki był przedmiotem licznych ataków dzienników hitlerowskich. W związku z wyrokiem na uczestników antyniemieckich zająć w porcie nowojorskim i jego motywami prasa hitlerowska twierdziła, że Brodzki jest żydem.

Do zamknięcia kroniki 2 miliony zł. kredytów na roboty samorządowe w woj. krak.

Na wczorajszym posiedzeniu Funduszu Pracy dyskutowano nad projektem rozdziału kredytów na roboty samorządowe w roku przyszłym. Ogółem Fundusz Pracy przyzna samorządom na obszarze wojew. krakowskiego kredyty w wysokości 2 milj. złotych, z czego Kraków otrzyma 830 tys. złotych. Z sumy tej 120 tys. zł. pochłona prace związane z usunięciem Młynówki, 140 tys. zł. urządzenie gruntów poaugustjańskich, 340 tys. zł. wykonanie nawierzchni na ul. Karmelickiej i części Al. Słowackiego, 60 tys. zł. dokończenie Al. 3-go Maja, 65 tys. zł. uporządkowanie Dębni i t. d.

Pozatem przyznano kredyty dla innych miast: dla Zakopanego 140 tys. zł., Wieliczki 70 tys. zł., Tarnowa 150 tys. zł., Chrzanowa 100 tys. zł., Białej 90 tys. zł., N. Sącza i Jaworzna po 50 tys. zł. i t. d. Kredyty te przeznaczone są na urządzenie kanalizacji, ulic, gazociągów i inne roboty. Niezbyt wysokie sumy przyznane N. Sączowi i Tarnowowi tłumaczą się tem, że wielu bezrobotnych z tych miast znajdzie zajęcie przy budowie zbiornika w Rożnowie.

—o-o-o—

AXEL RUDOLF.

2

PRZYGODA NA WSCHODZIE.

Adaptował E. Bałucki.

— Prowadzimy kartoteki wszystkich obcokrajowców, pozostających na służbie japońskiej — przyjaźnie oświadczył Yokushima. — Zupełnie przypadkowo miałem sposobność przestudjowania pańskich dokumentów w naszym ministerstwie. A zatem, jak pan widzi, mister Szronowski, nie może być mowy o szpiegostwie lub jakiegokolwiek dyskretnej obserwacji. Poniekąd jesteśmy starzy znajomi. Więc i to wydarzenie — zresztą jak wiele innych — tłumaczy się w sposób najniewinniejszy pod słońcem... Właściwie, jedynym moim zamiarem było skrócić czas jazdy i trochę rozproszyć monotonię „Błękitnego Ekspresu“ — dodał uprzejmie po chwilowej przerwie.

Twarz Szronowskiego znów się wypogodziła.

— Dziękuję panu, sir Yokushima — odpowiedział znacznie łagodniejszym tonem — jednak sądząc po dokładnych informacjach, jakie pan o mnie posiada, muszę przyjąć, że japońska służba bezpieczeństwa naprawdę się mną interesowała...

— Ależ, mister Szronowski — pochwylił Japończyk z wyrzutem — gdyby był szpiegiem, z pewnością zachowałbym te wiadomości dla siebie. To byłoby o wiele rozsądniejsze.

— No, niewiadomo. Taktyka bywa różna...

Urzędnik japońskiego ministerstwa pokłonił głową:

— Nie, mister Szronowski. Gdybym był rzeczywiście wywiadowcą, to przede wszystkim zwróciłbym uwagę na innych pasażerów. Niektórzy są bardzo ciekawi.

Przytem jego oczy jakby przypadkiem skierowały się w stronę drzwi, oddzielających przedział od korytarza.

Zygmunt Szronowski spojrzał mimowoli. Znow tam była.

W tym momencie przeszła wolnym krokiem przez korytarz, zatrzymała się naprzeciw sąsiedniego przedziału i opierając się dłonią o ramę okienną, spoglądała na krajobraz.

Przez otwarte drzwi jej sylwetka była widoczna bardzo wyraźnie: klasyczny profil, wysokie czoło, którego wyjątkową piękność podkreślały jasne włosy o matowym połysku; kształtny nos, dumny układ ust, podbródek o charakterystycznym rysunku, wskazującym na dużą samodzielność, stanowczość i odwagę i ogromne szare oczy pod długimi łukami ciemnych brwi.

Z miejsca zwróciła na siebie uwagę Szronowskiego. Do tej pory widział ją za ledwie parę razy: przed południem w wozie restauracyjnym i później po śniadaniu, gdy bez celu włóczył się po wagonach. Zresztą obok niej nie było można przejść obojętnie, nawet jeśli się nie miało zwyczaju zawierać znajomości z kobietami podczas podróży. Jej wysmukła postać i elastyczny chód mimowoli ściągały na siebie wszystkie spojrzenia. Mężczyźni oprowadzali ją zachwyconym lub zdziwionym wzrokiem i nawet jego

lordowska mość, wielki prezes towarzystwa eksploatacji soli, czynił wszystko, co tylko mógł, by zostać zauważonym.

Kelnerzy obsługiwali ją znacznie starannie, niż znakomitego dygnitarza, ale najbardziej zdumiewające było to, że piękna pani jakgdyby nie dostrzegała ani spojrzeń, ani różnych wybiegów mężczyzn: pozostawała jakby nieświadomie w cieniu, chociaż wydawało się niemożliwością, by nie wiedziała o swej uderzającej urodzie; zachowywała się niezwykle skromnie, nie zamieniała jednego słowa z podróżnymi, ani ze służbą.

Jej młodość — a mogła mieć nie więcej jak dwadzieścia pięć lat — stanowiła silny kontrast z wyglądem i odnosiło się wrażenie, że zbyt surowość maskuje jeśli nie przygnębienie, to prawdopodobnie prawdziwy smutek, graniczący z rezygnacją.

W oczach Zygmunta Szronowskiego pozostał jeszcze ślad pewnej nieśmiałości, gdy znów przeniósł wzrok na Japończyka. Ostatecznie nie było powodu ukrywać zainteresowania i pozatem milczenie świadczyło wymownie, że w danym momencie myśli obu mężczyzn były zajęte piękną nieznajomą.

Szronowski zapalił papierosa i zwrócił się do towarzysza podróży:

— Chciałem zapytać o coś, mister Yokushima. Ma pan tak wyczerpujące wiadomości o mojej osobie, że może będzie mógł powiedzieć, kim jest pani, która przeszła przed chwilą?

— Prawdopodobnie, mister Szronowski. Wprawdzie nie znam lady, ale...

Wstał uśmiechając się, uchylił drzwi i wyjrzał na korytarz. Na prawie niedo-

strzegalne skinienie głowy zjawiał się Chińczyk, kelner z wagonu restauracyjnego.

Szronowski słyszał kilka pytań po chińsku i szybko odpowiedział boy'a, który równie bezgłośnie znikł, jak się ukazał.

Nawet nie dał napiwku — pomyślał Szronowski — widocznie boy jest jednym z dziesięciu tysięcy agentów japońskich, rozsiadanych w tym kraju, a mister Yokushima, to mimo zapewnień, mocno podejrzany typ...

Dalsze rozmyślenia przerwał zjawienie się przed nim uśmiechniętej twarzy Japończyka:

— Boy powiada, że widział jej paszport przy kontroli w Pekinie. Lady jest pańską rodaczką...

— Polka?! — przerwał inżynier podnieconym głosem: — jak się nazywa?

— Boy nie wie. A czy to pana bardzo interesuje, mister Szronowski?

— Sądę, że w tych warunkach zainteresowanie się rodaczką jest zupełnie zrozumiałe — sucho odpowiedział Szronowski i obrzucił Japończyka długim, ostrym spojrzeniem, lecz w jego twarzy, zastygłej w uśmiechu nie wyczytał nic oprócz wielkiej życzliwości.

Rozmowa urwała się. Yokushima zaczął przeglądać chiński przewodnik kolejowy, zamysłony Szronowski znów spoglądał w okno.

Po chwili wstał, rzucając luźną uwagę, że trzeba trochę rozprostować nogi. Przechadzał się po korytarzach i zaglądał jakby niechcący w oszklone drzwi.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Na święto Młodzieży

polecamy

1. X. Rogóż „Bądź mężem“ nauki rekolekcyjne dla młodzieży męskiej cena 2 zł. 30 gr. — gotowy materiał na rekolekcje dla młodzieży męskiej oraz na triduum przed Świętem Młodzieży.
2. X. Rogóż „W cieniu ołtarza“ cena 1 zł. 50 gr. — gotowy materiał rekolekcyjny (modlitwy, droga krzyżowa, różaniec i godzina święta). — Do nabycia u Autora. Ropczyce, Województwo krakowskie.

Ziemia afryki — wiernym sprzymierzeńcem czarnych wojsk.

Wojska włoskie, atakujące płaskowyż abisyński Tigre, wyposażone są w ogromną ilość zmotoryzowanego sprzętu wojennego. Na małych tylko odcinkach sprzęt ten nadaje się do użycia, gdyż skały i piaski utrudniają poruszanie się motorowych pojazdów. Na ilustracji widzimy jedno z niezliczonych aut, znajdujących się w posiadaniu armii abisyńskiej, przy którym gromada tubylców mozoli się, by wydobyć je z piaszczystej wydmy.

Gimnastyczne sale
urządza wytwórnia.
Albin Bernecki, Kraków,
ul. Łobzowska 38. Kosztorysy na żądanie

Kapelusze Koszule — Krawaty

Ostatnie Nowości!!

„Au Bon Marché“
Kraków, ul. Grodzka 13.

FISHARMONJE

Förster Löbau Saksonja
Hofmann Wiedeń
Kotykiwicz Wiedeń
stałe na składzie
Helena SMOLARSKA,
skład fortepianów
Kraków, Szewska 9.

Szukajcie zdrowia w kregarstwie! Polecam książki: Kregarstwo 4 zł, Sztuka Kregarstwa 2.50, Kregarstwo naj. 2.50 Adres Ks. Pawłowski. Adamy p. Busk k. Lwowa.

FORTEPIANY-PIANINA FISHARMONJE WŁADYSŁAW BOŁONSKI

KRAKÓW, UL. ŚW. ANNY 3. Tel. 10465.

Księgarnia Krakowska

Kraków, ul. św. Krzyża 13.

Posiada na składzie głównym poniższe wydawnictwa
Ks. Prałata M. Jeża

Bądźmy misjonarzami	zł. — 40
Bogu utajonemu	— 60
Boże Narodzenie	— 60
Chwała Ci Marjo	5.50
Dlaczego żydzi przyjmują wiarę katol.	1.50
Do nowej Polski	— 60
Egzorty — Rocznik III.	5.—
Ku chwale Bogarodzicy	2.50
Męka i śmierć P. Jezusa	— 60
Niebo w pieśni	— 60
Nie zostawiajmy Go samego	— 60
Odwiedzajmy Boskiego Więźnia Miłości	— 60
Przed Najświętszym Sakramentem	— 60
U stóp Najśw. Sakramentu	— 60
W religii katolickiej prawda i siła	— 55
W tysiącletnią rocznicę ustanowienia Najśw. Sakramentu	— 60

DRZEWKA I KRZEWY OWOCOWE

sprzedaje

Zakład Sadowniczy „GLINKA“

(własność Krakowskiego Tow. Ogrodniczego)

w Prądniku Czerwonym.

Pocztą w miejscu.

Telefon 170-38.

TOWARY kosmetyczne

I wszelkiego rodzaju gospodareze, oraz przedstawicielstwo pasty

„DOBROLIN“

do podłóg, obuwia, płynny do metalu i proszki do czyszczenia naczyń

poleca sklep

MARJI SIEROTWINSKIEJ

Kraków, Sienna 12. Tel. 137-47.

PARCELE

na Grzegórzkach

między ulicami Grzegorzeczką i Rzeźniczą

pełnouzbrojone

na dogodnych warunkach zaraz do sprzedania po cenach okazyjnych. Wiadomość

Kancelarja adw. Dr. Nitscha

Kraków, Rynek Gł. 44 II. p.

Komornik

Sądu grodzkiego

w Krakowie

Rewiru VI.

ul. Morawskiego 10.

Sygn. VI. Km. 839/35 i łączne.

Obwieszczenie

o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, Rew. VI. ul. Morawskiego 10, Mgr. Ludwik Sek, mający kancelarię w Krakowie przy ul. Morawskiego 10, na podstawie art. 602 k. p. e. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 17-go października 1935 o godzinie 11-tej w Krakowie przy ul. Kościuszki 54, odbędzie się licytacja następujących ruchomości: maszyny do tkania, rachowania, powozu krytego, bryczki żółtej, konia kasztana, różnych szczotek i pendzli, szaty amerykańskiej, białka.

Oszacowanie ruchomości nastąpi przed licytacją. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Kraków, dnia 11 października 1935.

Komornik Sądu Grodzkiego, Rewiru VI.

Mgr. Ludwik Sek.